

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Martonvásár Város Önkormányzata
Képviselő-testületének
...../2012 (...) számú határozat melléklete

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

mottó:

*„Nem a háztetők, a falak, a hidak,
vagy a csatornák azok,
amelyek a várost magát megteremtik,
hanem hogy képesek-e az emberek
megragadni azokat a lehetőségeket,
hogy egy élhető várost csináljanak belőle.”*

(Alceus, Kr. e. 7. század)

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS	6
1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	6
2. A VÁROSFEJLESZTÉSI PROGRAM NÉVADÓJA, DREHER JENŐ	6
3. A VÁROSFEJLESZTÉSI PROGRAM.....	7
4. KÖZREMŰKÖDŐK	7
II. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	8
1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK.....	8
2. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL, TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	8
3. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA	9
3.1. A fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia előzményei.....	9
3.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	9
4. A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA, HATÁLYBAN LÉVŐ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK	9
5. A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA	9
5.1. Demográfiai jellemzők.....	9
5.2. Települési identitást erősítő tényezők	13
6. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	15
6.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.).....	15
6.2. Esélyegyenlőség biztosítása	23
7. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	24
7.1. A település gazdasági súlya, szerepköre, főbb ágazatok	24
7.2. Helyi vállalkozói szektor	25
7.3. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat).....	27
8. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	28

8.1.	<i>Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program</i>	28
8.2.	<i>Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere</i>	29
8.3.	<i>Gazdaságfejlesztési tevékenység, foglalkoztatáspolitikai</i>	29
8.4.	<i>Lakás- és helyiséggazdálkodás</i>	29
8.5.	<i>Intézményfenntartás</i>	29
8.6.	<i>Energiagazdálkodás</i>	30
9.	TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK.....	30
10.	A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA.....	30
10.1.	<i>Természeti adottságok</i>	30
10.2.	<i>Tájhasználat, tájszerkezet</i>	31
10.3.	<i>Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek</i>	32
10.4.	<i>Tájhasználati konfliktusok és problémák</i>	36
10.5.	<i>Zöldfelületi rendszer vizsgálata</i>	38
11.	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA.....	39
11.1.	<i>Területfelhasználás vizsgálata</i>	39
11.2.	<i>A telekstruktúra vizsgálata</i>	39
11.3.	<i>Önkormányzati tulajdon kataszter</i>	39
11.4.	<i>Lakásállomány</i>	40
11.5.	<i>Az építmények vizsgálata</i>	40
11.6.	<i>Az épített környezet értékei</i>	41
11.7.	<i>Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület</i>	45
11.8.	<i>Az épített környezet konfliktusai, problémái</i>	51
12.	KÖZLEKEDÉS.....	52
12.1.	<i>Települési úthálózat</i>	52
12.2.	<i>Közúti közlekedés</i>	53
12.3.	<i>Közösségi közlekedés</i>	55
12.4.	<i>Kerékpáros és gyalogos közlekedés</i>	55
12.5.	<i>Parkolás</i>	55
13.	KÖZMŰVESÍTÉS.....	56
13.1.	<i>Víziközművek</i>	56
13.2.	<i>Energia</i>	58
14.	KÖRNYEZETVÉDELEM.....	60
14.1.	<i>Talaj</i>	60
14.2.	<i>Felszíni és a felszín alatti vizek</i>	60
14.3.	<i>Levegőtisztaság és védelme</i>	60
14.4.	<i>Zaj- és rezgésterhelés</i>	61
14.5.	<i>Hulladékkezelés</i>	61
14.6.	<i>Vizuális környezetterhelés</i>	62
14.7.	<i>Árvíz- és belvízvédelem</i>	62
14.8.	<i>Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák</i>	62
15.	KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK).....	62
III.	HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	63
1.	A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE.....	63
2.	A VIZSGÁLTATOK ALAPJÁN A TÉNYLEGES ÁLLAPOTOK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE, FOLYAMATAIK ELEMZÉSE – SWOT ANALÍZISEK.....	64
2.1.	<i>Humán erőforrások, helyi társadalom</i>	64
2.2.	<i>Gazdaság, turizmus</i>	65
2.3.	<i>Terület-felhasználás, települési arculat, értékvédelem</i>	65
2.4.	<i>Táj- és környezetvédelem, zöldfelületek, környezetgazdálkodás</i>	66
2.5.	<i>Közlekedés</i>	66

2.6.	Közművek	67
2.7.	Közzolgáltatások – intézményi infrastruktúra	67
IV.	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	68
1.	A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS	68
1.1.	A folyamatok értékelése.....	68
1.2.	A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	69
1.3.	A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata	70
2.	PROBLÉMATERKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP	70
3.	ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK	70
3.1.	A településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása.....	70
3.2.	A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek).....	72
V.	MARTONVÁSÁR JÖVŐKÉPE(I)	73
1.	A TELEPÜLÉS JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJ, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN.....	73
1.1.	„Beethoven Város”	73
1.2.	„Élhető Kisváros”	73
1.3.	„Közösségi Város”	74
1.4.	„Zöld Város”	74
2.	A VÁROS JÖVŐKÉPE A TÉRSÉGI SZEREPÉRE VONATKOZÓAN	74
2.1.	„Lehetőségek Város”	74
3.	A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE.....	75
VI.	CÉLOK	76
1.	A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ ÁTFOGÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	76
2.	A CÉLOK/RÉSZCÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ AKCIÓTERVEK	76
3.	RÉSZCÉLOK MEGHATÁROZÁSA ÁGAZATONKÉNT (BEAVATKOZÁSI TERÜLETENKÉNT), A JÖVŐKÉP, A CÉLOK ÉS AZ AKCIÓTERVEK ÖSSZEFÜGGÉSEI, KAPCSOLATA	77
3.1.	Humán erőforrások – helyi társadalom.....	77
3.2.	Gazdaság, turizmus.....	78
3.3.	Terület-felhasználás, települési arculat, értékvédelem	79
3.4.	Táj- és környezetvédelem, zöldfelületek, környezetgazdálkodás.....	80
3.5.	Közlekedési infrastruktúra.....	81
3.6.	Közmű infrastruktúra	82
3.7.	Közzolgáltatások - Intézményi infrastruktúra.....	83
4.	A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRÉSZEKRE/ AKCIÓTERÜLETRE.....	84
VII.	KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	85
1.	A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA	85
1.1.	Társadalmi szempontok	85
1.2.	Gazdasági szempontok.....	86
1.3.	Környezeti szempontok	86
2.	A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMINEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA	87
2.1.	A Rendezési Eszközök tervezését befolyásoló műszaki infrastruktúra	87
2.2.	Javasolt településszerkezeti változások.....	87
3.	AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMEÉRE ÉS AZ ÖRÖKSÉG ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE	88

3.1.	<i>Országosan védett műemlékek</i>	88
3.2.	<i>Helyi védelem</i>	91
VIII. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE		95
1.	A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER	95
1.1.	<i>Eszközrendszer</i>	95
1.2.	<i>Intézményrendszer</i>	95
2.	JAVASLAT A KONCEPCIÓ ÉS A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE	95
IX. IRODALOMJEGYZÉK		96
X. MELLÉKLETEK		96
1.	SZÁMÚ MELLÉKLET: TELEPÜLÉSRESZEK LEHATÁROLÁSA, TULAJDONSÁGOK, FUNKCIÓK, JELLEGZETESSÉGEK MEGÁLLAPÍTÁSA	96
2.	SZÁMÚ MELLÉKLET: PROBLÉMATÉRKÉP/ ÉRTÉKTÉRKÉP	96
3.	SZÁMÚ MELLÉKLET: MARTONVÁSÁR VÁROS RENDEZÉSI ESZKÖZEIBEN JAVASOLT VÁLTOZÁSOK	96
4.	SZÁMÚ MELLÉKLET: MARTONVÁSÁR VÁROS EGYSÉGES SZERKEZETŰ, HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE	96
5.	SZÁMÚ MELLÉKLET: MARTONVÁSÁR VÁROS EGYSÉGES SZERKEZETŰ, HATÁLYOS SZABÁLYOZÁSI TERVE, TERVLAPJAI	96

I. BEVEZETÉS

1. Vezetői összefoglaló

Martonvásárról, mint varázslatos helyről már a legkorábbi írásos források is elismerően írnak. Virágzó gazdaságról, példás mezővárosról, rendes lakosokról, élénk társadalmi életről számolnak be a régi újságcikkek, helytörténeti források, és azok jegyzetei, akik az évszázadok során megfordultak itt. (Hornyák, 2005.) A Beethoven-kultusz központjaként számon tartott Martonvásár a Brunszvik-kastélyparkról, az itt működő Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézetének

egyedi, hosszú kutatások eredményeként előállított, kiváló minőségű vetőmagjairól híresült el, majd vált ismertté egész Európában és a világon sokhelyütt.

A településfejlesztés a település társadalmi és gazdasági erőforrásainak, környezeti minőségének, műszaki, anyagi és humán ellátásának olyan fejlesztése, amely a fenntartható fejlődés érdekében megteremti a település lakossága számára az életszínvonal növekedésének, az életminőség javulásának egyensúlyi feltételeit.

A Dreher Jenő Városfejlesztési Program (DJVP) részeként, a Településfejlesztési Koncepció tartalmazza a városfejlesztés hosszú távú céljait, Martonvásár Város Képviselő-testülete, a város mindenkori vezetése számára a városfejlesztés irányait és lépéseit.

Az átfogó program célja, hogy Martonvásár Város Önkormányzata rövid-, közép-, és hosszútávon is képes legyen olyan fejlesztési irányt kijelölni a településnek, mely megegyezik a martonvásári emberek elképzeléseivel. Cél az elérhető kisváros megteremtése, középpontban a lakókörnyezetünkkel, egy élő belvárossal, ahol jól működő közösségek és szolgáltatások, a Beethoven, Brunszvik és Dreher hagyatékra épülő fejlesztések várják az ide látogatókat és állnak a helyiek rendelkezésére.

2. A városfejlesztési program névadója, Dreher Jenő

Dreher Jenő (1873-1949) neve keveset forog a martonvásári köznyelvben, mindig a Brunszvik családot vagy éppen Beethovent emlegetjük. A Dreher család rengeteget tett a településért, rendszeres támogatásban részesítette a község árvaházát, óvodáját, segítette a nagycsaládosokat, és egy népkonyhát is üzemeltetett a szegényeknek. Dreher Jenő újjátta fel a kastélyt és építette a kiskastélyt, a martonvásári gazdaságot mintagazdasággá fejlesztette. Pásztor Jánossal szobrot készíttetett Beethoven halálának 100. évfordulójára.

3. A városfejlesztési program

A város önkormányzatának képviselő-testülete az átfogó, rövid-, közép-, és hosszú távú városfejlesztési célokat és feladatokat tartalmazó dokumentumokat a Dreher Jenő Városfejlesztési Program Részeként kívánja elfogadni, melyek a következők:

- Megalapozó Vizsgálat
- Településfejlesztési Koncepció
- Integrált Városfejlesztési Stratégia (Martonvásáron nem kötelező)
- Gazdasági Program és Akciótervek

A teljes programot a Képviselő-testület és bizottságainak részvételével, szakértő közreműködése mellett, a tagok közül kijelölt felelős személy(ek) koordinálásával kell készíteni és/vagy felülvizsgálni. Az előkészítés során tematikus fórumot, közmeghallgatást, lakossági kutatást kell szervezni.

4. Közreműködők

- Összeállította: _____
Horváth Bálint, okleveles építészmérnök
- Munkatárs(ak): _____
Bondor Adrienn, tájépítész
- Véleményezés: _____
Martonvásár lakossága,
Társadalmi szervezetek,
Vállalkozói szektor képviselői,
Martonvásár Város Képviselő-testületének Városfejlesztési és Üzemeltetési Bizottsága,
Martonvásár Város Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdaságfejlesztési Bizottsága,
Martonvásár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
- Jóváhagyás: _____
Martonvásár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete,
Martonvásár Város Képviselő-testületének Városfejlesztési és Üzemeltetési Bizottsága,
Martonvásár Város Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdaságfejlesztési Bizottsága,

II. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Egy település regionális kapcsolatainak széleskörűségét legfőképp a közlekedési hálózatban elfoglalt helye határozza meg, amely befolyásolja a település megközelíthetőségét. Ez a kapcsolatrendszer nem csak regionális szinten fontos, hanem a környező települések vonatkozásában is. Martonvásár Budapest és Székesfehérvár között félúton, Fejér megyében fekszik. A Martonvásári Járás székhelytelepülése, korábban kistérségi székhely. Hivatalosan nem

tartozik a főváros agglomerációjához, a gyakorlatban mégis megéri annak szinte minden kedvező és káros hatását. Az M7-es autópályáról a Martonvásár-Gyúró lehajtón keresztül közelíthető meg, az M6-os autópálya 8 km-re halad tőle, délkelet-északnyugati irányban kettészeli a 7-es számú országos főút, és a Budapest - Székesfehérvár - Nagykanizsa vasútvonal. A martonvásári vasútállomás az elővárosi gyorsvasúthálózat forduló állomása, naponta közel 1500 ember indul munkába vagy iskolába. A városból 9 településre van közvetlen autóbusz járat.

2. A területfejlesztési dokumentumokkal, területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A vonatkozó dokumentumok és tervek elemzése megtörtént, részleteit figyelembe vettük a koncepció kialakítása során, a Rendezési Eszközök felülvizsgálatánál különösen figyelemmel kell lenni az azokban vázolt terület-használatokra, védelmi övezetekre, közlekedésfejlesztési elképzelésekre!

Az ország szerkezeti tervének vizsgálata

ORSZÁGOS TERÜETFELHASZNÁLÁS RENDSZERE

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vegyes területfelhasználású térség
- Vízgazdálkodási térség

Települési térség

- 1000 ha felett
- 500-1000 ha között
- 100-500 ha között
- 100 ha alatt

A Fejér Megye Területrendezési Terve Szerkezeti Tervének vizsgálata

	Erdőgazdálkodási térség
	Mezőgazdasági térség
	Vízgazdálkodási térség
	Városias települési térség
	Hagyományosan vidéki települési térség
	Építmények által igénybe vett térség

3. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

3.1. A fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia előzményei

- Hatályos településfejlesztési koncepció: jóváhagyta a 178/2003. (X.27.) számú Képviselő-testületi határozat
- Integrált Városfejlesztési Stratégia: 2007-ben készült, nem lett elfogadva.

3.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

- A vasút melletti lakópark beruházójával megkötött településfejlesztési megállapodás tartalmazza a lakópark-beruházás részleteit, a vállalt kötelezettségeket és szerzett jogokat.
- Az önkormányzat közreműködésével, de magántőke bevonásával létrejövő fejlesztéseknél minden esetben szükséges településfejlesztési és/vagy településrendezési szerződés megkötése.

4. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata, hatályban lévő településrendezési eszközök

- Martonvásár Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve: jóváhagyta a többször módosított 43/2004. (XII.22.) számú rendelet. Módosítások:
 - 2/2010.(II.2.)
 - 23/2011.(XI.10.)
 - 4/2012.(II.28.)
- Martonvásár Város Településszerkezeti Terve: jóváhagyta a 170/2004. (IX.13.) számú Képviselő-testületi határozat, módosította:
 - 10/2010. (II.2.)

5. A település társadalma

5.1. Demográfiai jellemzők

Népesség, társadalmi rétegződés

	1870	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1976	1980
Állandó népesség száma (db)	1940	2111	2095	2453	2578	2807	3154	3032	3126	3836	4045	,	4150

	Állandó népesség, férfiak összesen (fő)	Állandó népesség, nők összesen (fő)	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-14 éves férfiak (fő)	Állandó népességből a 0-14 éves nők (fő)	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 60-64 éves férfiak (fő)	Állandó népességből a 60-64 éves nők (fő)	Állandó népességből a 65-X éves férfiak (fő)	Állandó népességből a 65-X éves nők (fő)	Lakónépesség száma az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat) (fő)
1990	2129	2244	4373	,	,	172	193	2514	177	751				4415
1995	2323	2458	4781	,	,	149	220	2766	206	826				4927
2000	2433	2602	5035	,	,	136	207	2983	142	927				5145
2001	2446	2622	5068	,	,	133	191	3054	138	923				5180
2002	2464	2683	5147	,	,	137	214	3059	137	978				5275
2003	2482	2716	5198	,	,	137	229	3120	147	976				5336
2004	2510	2750	5260	,	,	133	234	3161	142	1006				5360
2005	2565	2784	5349			421	231	3263	142	123	148	271	480	5397
2006	2610	2844	5454	423	411	86	234	3356	153	135	152	271	472	5524
2007	2674	2884	5558	421	413	173	260	3396	155	139	165	283	481	5650
2008	2725	2926	5651	433	426	209	235	3473	154	137	176	288	483	5702
2009	2753	2931	5684	440	425	213	221	3488	181	136	181	309	484	5756
2010	2750	2920	5670	448	435	219	180	3487	202	133	185	308	494	5740
2011														

Forrás: KSH Területi statisztikai és népszámlálási adatok

5.1.1. Népmozgalom

	Csecsemőhalálozás (1 éven alul meghaltak száma) (fő)	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) (fő)	Élvezületések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Házasságkötések száma (db)	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) (fő)	Terhességmegszakításo k száma (db)	Válások száma (db)
1990	,	235	66	50	22	274	,	8
1995	,	177	38	33	19	252	,	6
2000	,	227	47	54	18	273	,	14
2001	,	234	40	70	14	298	,	10
2002	,	194	49	62	23	303	,	14
2003	1	240	42	64	24	312	,	10
2004	,	222	39	50	11	255	,	18
2005	,	254	38	66	25	318	,	14
2006	,	291	58	72	22	431	,	14
2007	,	322	55	64	18	445	,	10
2008	,	257	71	76	25	312	,	14
2009	,	247	66	68	17	294	20	17
2010	,	264	59	76	24	248	11	9
2011								

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

5.1.2. Foglalkoztatás

	Foglalkoztatott Összesen (fő)	Inaktív kereső Összesen (fő)	Munkanélküli Összesen (fő)	Helyben dolgozó lakónépesség együtt (fő)	Más településre eljáró lakónépesség együtt (fő)	Helyben foglalkoztatottak Összesen (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők száma, 4. negyedév (fő)	Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma (fő)	Regisztrált munkanélküliek száma (fő)	Rendszeres szociális segélyben részesülő regisztrált munkanélküliek (fő)	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek száma (fő)
1970											
1980	2078	834	,	,	,	,					
1990	2031	1028	24	,	,	,					
2001	2073	1455	144	967	1106	1540	1	42	61	,	,
2009	,	,	,	,	,	,	21	80	155	2	20
2010	,	,	,	,	,	,	25	51	157	7	19
2011							5	58	182	20	30

Forrás: KSH Népszámlálási és munkanélküliségi adatok

5.1.3. Képzettség

	7 évesnél idősebb népesség összesen Általános iskola első évfolyamát sem végezte el (fő)	15-X éves összesen legalább általános iskola 8. évfolyam (fő)	18-X éves összesen legalább középiskolai érettségivel (fő)	25-X éves összesen egyetem, főiskola stb. oklevéllel (fő)
1970	70	916	151	103
1980	53	1018	438	200
1990	453	1182	571	334
2001	69	3845	1565	518
2011				

Forrás: KSH Népszámlálási adatok

5.2. Települési identitást erősítő tényezők

5.2.1. Történeti és kulturális adottságok, hagyományok

- Brunsvik – Beethoven – Dreher hagyaték
 - Brunsvik kastély és parkja
 - Brunsvik Teréznek a kisdudóvás területén elért eredményei/ Óvodamúzeum
 - Teleki Blanka hagyaték
 - Beethoven kapcsolata Martonvásárral
 - A Dreherek által létrehozott agrár-mintagazdaság
 - Dreher szeszgyár - sörkereskedés
- Mezőgazdasági hagyományok
 - Kukorica- és búzakutatás, termesztés
- Művészetoktatás és az abból kinövő közösségek
 - Néptánc, népzenei hagyományörzés
 - Zenei hagyományok: komolyzene és fúvószene
 - Képzőművészek - kézművesek

5.2.2. Kultúra - Könyvtár és alkotó közösségek

	A nemzeti és szakkönyvtárak beiratkozott olvasóinak (fő)	A nemzeti és szakkönyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (db)	A nemzeti és szakkönyvtárak száma (db)	A nyilvános könyvtárak beiratkozott olvasóinak (fő)	A nyilvános könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (db)	A nyilvános könyvtárak (db)	A települési könyvtárak szolgáltató helyeinek (db)	Alkotó művelődési közösségek száma (db)	Alkotó művelődési közösségek tagjainak száma (fő)
1990	,	,	,	657	16544	1	,	,	,
1995	,	,	,	578	18219	1	,	,	,
2000	,	,	,	723	19749	1	,	,	,
2001	,	,	,	708	20257	1	,	,	,
2002	,	,	,	718	20810	1	,	,	,
2003	,	,	,	705	21355	1	,	,	,
2004	90	20287	1	713	21959	1	1	,	,
2005	95	20478	1	719	20157	1	1	,	,
2006	95	20641	1	757	20269	1	1	,	,
2007	96	20807	1	707	20218	1	1	17	239
2008	97	20981	1	716	20762	1	1	,	,
2009	100	21185	1	579	20959	1	1	,	,
2010	100	19945	1	644	21463	1	1	,	,
2011									

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

5.2.1. Kultúra – Közművelődés, rendezvények, múzeum

	Közművelődési intézmények száma (db)	Kulturális rendezvények (db)	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)	Mozik (filmszínházak) száma (vándormozik nélkül, szünetelővel együtt) (db)	Muzeális intézmények (db)	Múzeumi kiállítások száma (db)	Múzeumi látogatók száma (fő)	Rendszeres művelődési foglalkozások száma (db)	Rendszeres művelődési formákban résztvevők (db)
1990	,	,	,	1	,	,	,	,	,
1995	,	,	,	,	,	,	,	,	,
2000	,	,	,	,	,	,	,	,	,
2001	,	,	,	,	,	,	,	,	,
2002	,	,	,	,	,	,	,	,	,
2003	,	,	,	,	,	,	,	,	,
2004	,	,	,	,	2	2	11455	,	,
2005	,	,	,	,	2	4	31061	,	,
2006	1	40	11250	,	1	6	13449	1105	688
2007	1	44	10147	,	1	3	12214	983	635
2008	,	,	,	,	1	5	12071	,	,
2009	,	,	,	,	2	6	21667	,	,
2010	,	,	,	,	2	2	22132	,	,
2011									

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

5.2.1. Társadalmi szervezetek

Alapítványok:

Százszorszép Alapítvány
Embertársainkért Alapítvány
Martonvásár Sportjáért Alapítvány
Együtt - Értük Alapítvány
Martonvásárért Alapítvány
Brunszvik Teréz Szellemi Hagyatéka Alapítvány
Martonvásári Tehetséggondozó Alapítvány
Martonvásári Gyermekekért Alapítvány
Martonvásári Gyermekkert Alapítvány
Martonvásári Katolikus Egyházközségért Alapítvány
Harmónikus Fejlődés Alapítvány

Nemzeti Ovodamúzeum Alapítvány

Zöld ALapítvány Martonvásárért

Egyesületek:

Martonvásári Nyár Kulturális Egyesület, az egyesületen belül: Teleki Blanka Hölgyklub
Martonvásári Vagyon és Polgárőrség
Martonvásári Kertbarát Egyesület
Martonvásári Önkéntes Tűzoltóegyesület
Martonvásári Fuvószenesi Egyesület
Martonvásári Városvédő Egyesület
Civil Fórum Egyesület
Martonvásári Más Kép Egyesület
Nefelejcs Nyugdíjas Klub

Sportegyesületek:

Martonvásári Sport Klub (MSK)
Martonvásári Kézilabda Egyesület
Martonvásári MEDOSZ SE
Szent László Völgye Lovasklub Egyesület
MUSTANG Sportegyesület
OLIMPIA Diáksport Egyesület
MartonVál SAKK Klub
Golden Tiger's Kung-+fu Club Sport
Egyesület

Közösségek:

„Jobb Martonvásárért” Polgári Kör
Folyton Folt Kör

Tulipán Foltvarró Kör
KALÁSZ Egylet
Hastáncosok Csoportja
Képzőművészek és Barátaik Köre
Kismama Klub
Nagycsaládosok Klubja

Egyházak:

Római Katolikus Egyházközség – Szent Anna
Plébániatemplom
Református Egyházközség

Pártszervezetek:

MSZP – Magyar Szocialista Párt helyi
szervezete
Fidesz helyi szervezete

6. A település humán infrastruktúrája

6.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

A település oktatási intézményei a Brunszvik Teréz Óvoda, Szent László Regionális Óvoda, a Beethoven Általános Iskola, a Martonvásári Művészeti Iskola és a Pápay Ágoston Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Diákotthon. Gimnázium nem található a településen, a diákok a környező településekre (Érd, Kápolnásnyék stb.) illetve nagyobb részben Budapestre járnak. Martonvásáron működik orvosi ellátás, szakellátást a velencei Szakorvosi Intézet, kórházi kezelést a székesfehérvári Szent György Kórház biztosít. A megfelelő közlekedési kapcsolatok lehetővé teszik, hogy a településről hiányzó funkciókat viszonylag gyorsan elérhessék a lakosok. Járásszékhelyként az államigazgatás kínálja szolgáltatások elérhetők a településen.

6.1.1. Oktatás

	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással) (db)	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	Az óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	Gimnáziumi feladatellátási helyek száma (db)
1990	1 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	37 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	566 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	8 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	,
1995	1 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	40 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	544 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	8 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	,
1999	1 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	40 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	574 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	8 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	,
2001	2	60	670	10	,
2002	2	61	659	9	,
2003	2	60	625	9	,
2004	2	60	603	9	,
2005	2	52	571	9	,
2006	2	53	536	9	,
2007	2	49	550	9	,
2008	2	48	545	10	,
2009	2	49	553	10	1
2010	2	49	522,	10,	1
2011					

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

DREHER JENŐ VÁROSFEJLESZTÉSI PROGRAM
MARTONVÁSÁR
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ 2012.

	Gyógypedagógiai oktatásban részvélő általános iskolai tanulók száma (fő)	Könyvtárral ellátott közoktatási intézmények száma (db)	Középiskolai felnőttoktatásban tanulók száma (fő)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)
1990	,	,	,	192 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	164 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)
1995	,	,	,	224 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	180 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)
1999	,	1	,	190 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)	180 (gyógypedagógiai oktatás nélkül)
2001	99	3	,	214	230
2002	97	3	,	195	210
2003	66	3	,	207	210
2004	63	3	,	203	210
2005	63	3	,	205	210
2006	53	3	,	202	210
2007	54	3	,	210	256
2008	46	3	,	210	256
2009	52	3	48	239	274
2010	47	3	71	231	274
2011					

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

6.1.2. Egészségügyi ellátás

	A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (db)	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (fő)	A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (db)	A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (db)	Beföltött védőnői álláshelyek száma (db)	Gyógyszerárak száma (humán) (db)	Házi gyermekorvosok száma (fő)	Házi orvosok száma (fő)
1990			34206		,	1	,	2
1995	155	4152	28581		,	1	1	2
2000	520	10033	4545	25926	2	1	1	2
2001	552	10584	4755	22179	2	1	1	2
2002	602	10900	4563	25791	2	1	1	2
2003	618	11553	4524	24716	2	1	1	2
2004	553	11540	4665	25756	2	1	1	2
2005	569	11491	5384	25369	2	1	1	2
2006	440	10869	4626	28439	2	1	1	2
2007	435	10659	1382	29356	2	1	1	2
2008	399	10697	1423	29022	2	1	1	2
2009	416	13332	1391	29614	2	1	1	2
2010	433	11833	1740	26178	3	1	1	2
2011								

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

6.1.3. Szociális ellátás

	A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	A gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Bölcsődék száma (önkormányzati, üzemi, magán stb.) (db)	Családsegítő szolgálatok száma (db)	Gyermekjóléti szolgálatok száma (db)
1990	,	,	,	,	,	,	,
1995	,	,	,	,	,	,	,
2000	,	,	,	,	,	,	,
2001	,	,	,	,	,	,	,
2002	,	,	,	,	,	,	,
2003	,	,	,	,	,	,	,
2004	,	,	,	,	,	,	,
2005	,	,	28	25	,	,	,
2006	,	,	30	24	,	,	,
2007	296	,	30	26	,	1	,
2008	267	140	30	26	,	1	1
2009	102	169	29	22	,	1	1
2010	133	16	33	13	,	1	1
2011							

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

DREHER JENŐ VÁROSFEJLESZTÉSI PROGRAM
MARTONVÁSÁR
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ 2012.

	Időskorúak gondozóházaiban ellátottak száma (fő)	Időskorúak gondozóházainak száma (db)	Időskorúak otthonaiban ellátottak száma (fő)	Időskorúak otthonaiban működő férőhelyek száma (db)	Időskorúak otthonainak száma (db)	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma (fő)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (fő)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (fő)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)
1990	,	,	16	20	,	,	,	,	,	,
1995	,	,	,	,	,	,	,	,	,	47
2000	,	,	22	22	1	,	,	,	,	27
2001	,	,	20	20	1	,	,	,	,	12
2002	,	,	50	50	1	,	,	,	,	18
2003	,	,	52	52	1	,	,	,	,	19
2004	,	,	55	55	1	,	,	,	,	30
2005	,	,	55	55	1	534	826	346	591	22
2006	,	,	,	,	,	538	825	359	592	12
2007	,	,	,	,	,	568	847	388	618	9
2008	,	,	51	60	1	564	839	392	621	20
2009	6	1	74	78	1	563	824	398	614	28
2010	8	1	75	78	1	557	796	397	604	19
2011										

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

6.1.4. Intézményi ellátottság

	Általános iskola léte (felsőtagozattal is rendelkező (igen-nem))	Bankfiók léte (igen-nem)	Benzinkút (üzemanyagtöltő állomás léte (igen-nem))	Bölcsőde léte (igen-nem)	Filmszínház léte (igen-nem)	Fogászati szakrendelés léte (igen-nem)	Gyógyszertár léte (igen-nem)	Házi gyermekorvosi praxis léte (igen-nem)	Háziorvosi székely léte (igen-nem)	Helyi autóbusszjárat léte (igen-nem)	Időskorúak otthonának léte, amely a település, több település, illetve a megye rászorultjait látja el (igen-nem)	Iparcikkbolt léte (igen-nem)
1990	+	,	+	-	+	+	+			+	-	+
1993	+	,	+	-	-	+	+			-	-	+
1996	+	,	+	-	-	+	+	+		+	-	+
1999	+	,	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+
2002	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+
2005	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+
2008	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+
2011												

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

DREHER JENŐ VÁROSFEJLESZTÉSI PROGRAM
MARTONVÁSÁR
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ 2012.

	Ipartelep léte (igen-nem)	Járóbeteg szakellátás léte (igen-nem)	Kórház léte (igen-nem)	Középiskola léte (igen-nem)	Központi körzeti (háziiorvosi) ügyelet léte (igen-nem)	Közüzem vízhálózat léte (igen-nem)	Mentőállomás léte (igen-nem)	Mezőgazdasági nagyüzemi központ/szövetkezet léte (igen-nem)	Munkaügyi központ, illetve kirendeltség léte (igen-nem)	Művelődési otthon jellegű intézmény (telephely) léte (igen-nem)	Nappali ellátást nyújtó idősök klubjának léte (igen-nem)	Nyilvános távbeszélőállomás léte (igen-nem)	Óvoda léte (igen-nem)	Piac léte (igen-nem)
1990	+	,	-	-	-	+	+	+	-	+	-	+	+	-
1993	+	,	-	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-
1996	+	,	-	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+
1999	,	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	,	+	-
2002	,	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	,	+	+
2005	,	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	,	+	-
2008	,	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	,	+	-
2011														

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

	Postahivatal (fiókposta) léte (igen-nem)	Rendelőintézet léte (igen-nem)	Ruházati üzlet léte (igen-nem)	Sportpálya, sportterem léte (igen-nem)	Szakkunaképző iskola léte (igen-nem)	Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmény léte (igen-nem)	Távolsági autóbusz-megálló léte (igen-nem)	Szakkolai és speciális szakiskolai feleletellátási hely léte (igen-nem)	Területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvos székhelyének léte (csak felnőttek, ill. felnőttek és gyermekek ellátását végző) (igen-nem)	Tűzelő- és építőanyag elárusítóhely léte (gázteleppel és háztartási tűzelőolaj eladóhellyel együtt) (igen-nem)	Vasútállomás léte (igen-nem)	Zárt közcsatornahálózat léte (igen-nem)
1990	+	-	+	+	-	-	+		+	+	+	+
1993	+	-	+	+	-	-	+		+	+	+	+
1996	+	+	+	+	-	+	+		+	+	+	+
1999	+	,	+	+	-	+	+		,	,	+	+
2002	+	,	+	+	-	+	+		,	,	+	+
2005	+	,	+	+	-	+	+	+	,	,	+	+
2008	+	,	+	+	-	+	+	+	,	,	+	+
2011												

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

6.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Az önkormányzatnak **Esélyegyenlőségi Tervet** szükséges elfogadnia, melyben rögzíti a hátrányos helyzetű csoportok segítésének, a szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférésének módját, és meghatározza az ezzel járó feladatokat.

Az Esélyegyenlőségi Tervnek különösen ki kell térnie a helyben élő:

- romák
- fogyatékkal élő emberek
- nők
- kismamák
- fiatalok

helyzetére és helyzetük javításának céljaira és módszereire.

7. A település gazdasága

7.1. A település gazdasági súlya, szerepköre, főbb ágazatok

Martonvásár mezőgazdasági település, gazdasági súlyát is ez adja. A mezőgazdaság középpontjában a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpontja és annak cégei állnak, de tőkeerősek a helyi mezőgazdasági vállalkozások is. A helyi gazdaság másik pillére a szolgáltató szektor. Meg kell állapítani, hogy a helyi gazdaság szerkezete nem megfelelő, hiányzik a termelő szektor, hiszen a helyi önkormányzat működési feltételeinek javításán túl jelentős számú munkahely teremtésére is képes lehetne.

7.2. Helyi vállalkozói szektor

	Működő betéti társaságok száma (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	Működő egyéni vállalkozások száma (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	Működő gazdasági szervezetek száma összesen (db)	Működő jogi személyiség nélküli vállalkozások száma (megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	Működő jogi személyiségű vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	Működő korlátolt felelősségű társaságok száma (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	Működő nonprofit szervezetek száma (db)	Működő szövetkezetek száma (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	Működő társas vállalkozások száma összesen (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	Működő vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	Regisztrált betéti társaságok száma (év végén) (db)	Regisztrált egyéni vállalkozások száma (év végén) (db)
1990												
1995	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	36	323
2000	74	235	,	314	61	54	29	6	140	375	,	288
2001	84	228	412	317	57	50	29	6	146	374	,	292
2002	93	229	421	327	54	47	31	5	152	381	,	304
2003	97	224	425	325	60	54	31	4	161	385	,	315
2004	103	228	441	335	62	56	35	4	169	397	,	325
2005	95	185	,	282	65	60	37	3	162	347	117	315
2006	95	177	,	275	68	63	41	3	166	343	118	304
2007	,	,	,	,	,	,	40	,	,	,	122	314
2008	87	160	,	248	84	79	,	3	172	332	117	392
2009	78	155	,	234	90	85	,	3	169	324	112	395
2010	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	112	418
2011												

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

DREHER JENŐ VÁROSFEJLESZTÉSI PROGRAM
MARTONVÁSÁR
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ 2012.

	Regisztrált főfoglalkozású egyéni vállalkozások száma (év végén) (db)	Regisztrált gazdasági szervezetek száma (db)	Regisztrált jogi személyiség nélküli vállalkozások száma (megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, év végén) (db)	Regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, év végén) (db)	Regisztrált korlátolt felelősségű társaságok száma (év végén) (db)	Regisztrált nonprofit szervezetek száma (év végén) (db)	Regisztrált nyugdíjas egyéni vállalkozások száma (év végén) (db)	Regisztrált őstermelők száma (év végén)(db)	Regisztrált szövetkezetek száma (év végén) (db)	Regisztrált társas vállalkozások száma (megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, év végén) (db)	Regisztrált vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, év végén) (db)	Regisztrált vállalkozói igazolvánnyal rendelkező egyéni vállalkozások száma (db)
1990												
1995	,	,	364	33	32	,	,	,	4	,	401	,
2000	,	,	370	63	,	,	,	,	,	145	433	,
2001	,	,	384	58	,	,	,	,	,	150	442	,
2002	,	,	406	55	,	,	,	,	,	157	461	,
2003	,	,	419	62	,	,	,	,	,	166	481	,
2004	,	,	441	65	,	,	,	,	,	181	506	,
2005	143	565	437	80	73	,	35	,	4	202	517	,
2006	145	562	427	82	75	,	33	,	4	205,	509	,
2007	142	581	442	86	79	,	33	,	4	214	528	,
2008	159	674	514	106	99	41	49	,	4	228	620	198
2009	151	682	511	117	111	42	50	97	3	233	628	192
2010	161	719	534	129	124	43	52	100	1	245	663	207
2011												

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

7.2.1. Turizmus

	Külföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	Külföldi vendégek száma a magánszállásadásban (fő)	Magánszállásadás férőhelyeinek száma (db)	Összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek száma (db)	Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	Vendégéjszakák száma a magánszállásadásban (fő)	Vendégek száma a magánszállásadásban (fő)	Vendégek száma összesen a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)
1990	443	,	,	29	2614	,	,	1615
1995	1057	,	,	62	2487	,	,	1724
2000	110	12	17	45	1437	214	36	920
2001	11	14	30	45	1506	452	57	691
2002	15	26	30	23	684	893	112	313
2003	,	10	28	24	292	253	31	181
2004	3	7	23	30	40	267	16	3
2005	,	6	6	30	350	204	10	53
2006	,	1	6	25	1041	30	1	702
2007	,	,	4	25	1854	,	,	607
2008	,	54	4	25	74	172	172	32
2009	,	3	2	,	,	86	3	,
2010								
2011								

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

7.3. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Martonvásáron a rendszerváltást követően egy folyamatos növekedés indult be. A 2000. év utáni ingatlanpiaci robbanás a településen magával hozott egy lakópark-fejlesztést. A 2008-ban kezdődő gazdasági válság előtt megindult második nagy lakópark-fejlesztés a válság éveitől megtorpan, ezekben az években az ingatlanárak stagnáltak, majd lassan csökkenni kezdtek. Rengeteg eladásra kínált ingatlan található a városban, a családok szociális helyzete, az eladósodottság következtében a kínálat jelentősen megnőtt. A kereslet beindulása a gazdasági helyzet és az építőipar fellendülésével egyidejűleg képzelhető csak el.

8. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

8.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

8.1.1. Önkormányzati gazdálkodás

	A helyi önkormányzat hitel visszafizetése(db)	A helyi önkormányzat kiadásai összesen (db)	A helyi önkormányzatok államháztartáson belülről származó pénzeszközei (db)	A helyi önkormányzatok államháztartáson kívülről származó pénzeszközei (db)	A helyi önkormányzatok által nyújtott támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások (1000 Ft)	A helyi önkormányzatok által nyújtott társadalom- és szociálpolitikai jutattások (1000 Ft)	A helyi önkormányzatok folyó (működési) kiadásai (1000 Ft)	A helyi önkormányzatok helyi adó bevételei (1000 Ft)
2003	,	,	,	,	26111	21277	569587	112248
2004	,	,	,	,	30533	24261	608557	84556
2009	24081	1329827	75698	1189	35296	24435	759834	175028
2010	,	,	,	,	,	,	,	,
2011								

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

	A helyi önkormányzatok helyi adó bevételeiből az idegenforgalmi adó (1000 Ft)	A helyi önkormányzatok helyi adó bevételeiből az iparűzési adó (1000 Ft)	A helyi önkormányzatok rendelkezésére álló forrásai (1000 Ft)	A helyi önkormányzatok saját folyó bevételei (1000 Ft)	A helyi önkormányzatoknak átengedett gépjárműadó (1000 Ft)	A helyi önkormányzatoknak átengedett személyi jövedelem adó (1000 Ft)	A helyi önkormányzatoknak nyújtott állami hozzájárulások és támogatások (1000 Ft)	A helyi önkormányzatoknak nyújtott normatív támogatások (1000 Ft)
2003	,	,	721506	172243	14198	138539	271127	207525
2004	,	,	3130280	406207	25797	146260	344047	222367
2009	9	142586	1329827	340708	33578	161928	278582	241919
2010	,	,	,	,	,	,	,	,
2011								

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

8.1.1. Vagyongazdálkodás

A megfelelő vagyongazdálkodáshoz el kell készíteni az önkormányzat mindenre kiterjedő **Leltárát**, az éves költségvetésben fel kell tüntetni az ingó és ingatlan vagyonon túli vagyonelemeket és azok hasznosítását, használatát. Akciótervben érdemes rögzíteni az **Ingatlan-vagyonnal való gazdálkodás** alapelveit és részleteit, a szabályokat önkormányzati rendeletben kell elfogadni.

8.1.1. Gazdasági program

Az önkormányzatnak szükséges elfogadni **Gazdasági Programját**, melyben minimum 4-5 évre meghatározza a feladatokat, az azokhoz szükséges eszközöket és forrásokat. A Gazdasági Programot **Akciótervekkel** együtt is el lehet fogadni, melyek hosszabb távú kitekintést és az összefüggések megértéséhez szükséges részleteket is tartalmaznak.

8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Martonvásár Városának Önkormányzata a korábbiakban ad-hoc jellegű városfejlesztést folytatott, melynek következtében olyan pályázatokon vett részt, melyeket a martonvásári emberek nem támogattak, továbbá nélkülöztek minden településfejlesztési összefüggést.

A Dreher Jenő Városfejlesztési Program részei, a Településfejlesztési Konceptió, mely kijelöli a fejlesztés irányait, a Gazdasági Program, esetleg az Integrált Városfejlesztési Stratégia és az Akciótervek, melyek tartalmazzák a végrehajtáshoz szükséges lépéseket, feladatokat.

A településfejlesztés irányainak kijelöléséért, az előrehaladás ellenőrzéséért Martonvásár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felel, az operatív végrehajtásban a Polgármesteri Hivatal, az önkormányzat intézményei és cégei látnak el feladatot.

8.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység, foglalkoztatáspolitikai

Javasolt az önkormányzatnak elkészítenie a település adottságait bemutató **Befektetési Kalauzt**, melyben különösen ki kell térni a foglalkoztatási, képzettségi feltételekre (település és régió), valamint be kell mutatni a lehetséges fejlesztési területeket. Szükséges termelő vállalkozások Martonvásárra történő vonzása, melynek következtében munkahelyek jöhetnek létre.

Az önkormányzat direkt gazdaságfejlesztést nem folytat, a városüzemeltetésben részt vevő cégeivel végez ilyen jellegű tevékenységet.

8.4. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Martonvásáron, a település méretéből adódóan az önkormányzatnak nem javasolt jelentős mennyiségű szociális- és szolgálati lakás fenntartása. A lakások és helyiségek bérleti díjaiból korábban egyáltalán nem történt állagmegóvás, felújítás, fejlesztés az adott ingatlanokon. Ez az ingatlanok leromlásához vezetett. Javasolt az önálló funkciójú, lakás célú ingatlanok eladása, hosszú távon esetleg szociális bérlakás-építési programban való részvétel. A lakás- és helyiséggazdálkodás részleteit az Ingatlan-vagyonnal való gazdálkodást tartalmazó **Ingatlan-, lakás- és helyiséggazdálkodási Konceptió** keretében javasolt elfogadni.

8.5. Intézményfenntartás

Martonvásár Város Önkormányzatának intézményei a Brunsvik Teréz Óvoda és a kulturális feladatokat ellátó Brunsvik – Beethoven Központ. A tulajdonában álló épületben működik a Beethoven Általános Iskola és a Martonvásári Művészeti Iskola. További intézmények a Szent László Regionális Óvoda, és a Pápay Ágoston Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális

Szakiskola és Diákotthon. A szociális területért felelős Segítő Szolgálat intézményét önkormányzati társulás tartja fenn.

8.6. Energiagazdálkodás

A település energiaellátása megfelelő, minden hálózat rendelkezésre áll a lakott területen. A rendszerváltást követően az intézmények energiaellátása és a közvilágítás rendszere is részben megújult, azonban szükséges lenne további korszerűsítés az intézményi épületállomány energetikai tulajdonságainak és a közvilágítás hatékonyságának javítása érdekében.

9. Településüzemeltetési szolgáltatások

Településüzemeltetési szolgáltatást Martonvásár Város Önkormányzata a cégein keresztül végez. A Martongazda Kft. lát el valamennyi városüzemeltetéshez kapcsolódó feladatot, a temető működtetésétől kezdve az épületek üzemeltetésén és bérbeadásán át a rendezvények technikai biztosításáig.

A víz- és csatornaszolgáltatást önkormányzati tulajdonú cégek végzik.

10.A táji és természeti adottságok vizsgálata

10.1. Természeti adottságok

10.1.1. Földrajzi fekvés

Martonvásár a Szent-László patak középső folyása mentén található. Teljes területe 3125 hektár, ebből 343 bel-, 2726 külterület, 56 hektár pedig zártkert. (2001, *TakarNet*) A belterület majdnem minden oldalról szántóföldekkel érintkezik, kivéve a Szent László-patak menti ligetes réteket a Gábor-majori- és a Felső-majori-erdőt.

Nagytáj: Alföld, de gyakran tekintik a Dunántúl részének (*Martonvásár a Wikipédián*)

Középtáj: Mezőföld

Kistáj: Váli-víz síkja (*Dövényi, 2010*)

10.1.1. Domborzat

Martonvásár a Mezőföld keleti szélén települt. A Szent László-patak választja el egymástól a Szent László-dombvidéket és az Érd-battai-, valamint az Ercsi-táblarög nevű résztájakat. Az Ercsi-táblaröghöz tartozik Martonvásár szőlőhegye, az Orbánhegy, és a településtől nyugatra húzódó lankás-lapos Erdőhát-hegy, ami a Mezőföld legnagyobb eróziós szigethegye. (*Hornyák, 2000*)

10.1.1. Éghajlat

Éghajlata száraz és mérsékelt meleg. Az évi napfénytartam 1950 óra körüli, nyáron 780, télen 175-180 óra között alakul. (*Dövényi, 2010*) Az évi középhőmérséklet 10,1 °C, a tenyészidőszak pedig 17,2-17,4 °C. Az évi csapadékmennyiség körülbelül 540 mm, ebből 310-330 mm a nyári félévben hullik. A hótakarásos napok száma évente 32-34 körül valószínű, 20 cm-es maximális vastagsággal. Az uralkodó szélirány az észak-nyugati, átlagos sebessége 2,5-3 m/s. (*Dövényi, 2010*) Ezek az adottságok, bár szélsőségektől nem mentesek, jó feltételeket adnak a mezőgazdasági termesztéshez, és a talajadottságok mellett annak természetföldrajzi alapját is képezik.

10.1.1. Növényvilág

Növényföldrajzi besorolása szerint Martonvásár a Pannóniai flóratartományba esik, ezen belül északi része a Bakonyi flóravidék Pilisense flórajárásához, déli része pedig az Alföldi flóravidék Duna-vidék flórajáráshoz tartozik. (Hornják, 2000)

A kistájra jellemző klímazonális vegetáció a löszerdőssztyep és a cseres-tölgyes. A potenciális növényzet északon, Gyúró környékén dombvidéki elegyes tölgyes, a belsőbb löszhátakon, így Martonvásár körül is löszerdőssztyep, a vízfolyások mentén a vizes élőhelyekre jellemző társulásokkal. A domináns területhasználatok kialakulásával a lösnövényzet visszaszorult a nagytáblás szántók közötti mezsgyékre, vasúti töltésekre, meredek lejtőkre. A gyepek legnagyobb része jellegtelen szárazgyep, részben cserjésedő löszpusztagyep, elvéve löszlegelő. Jellemzőek a tájidegen fajok alkotta telepítések, elsősorban akácok, galagonyás-kökényes cserjések, de néhol előfordulnak telepített tölgyesek is. (Dövényi, 2010) A Gábor-majori-erdő állományának legnagyobb részét csertölgy és kőris teszi ki.

A Brunsvík-kastélykert értékes dendrológia állománnyal rendelkezik, a Duna-Ipoly Nemzeti Parkhoz tartozó országos jelentőségű természetvédelmi terület.

10.1.2. Állatvilág

A Szent László-patak ökológiai folyosóként funkcionál a Gerecse és a Duna között. Teljes folyása mentén 187 gerinctelen (ebből 2 védett), 98 gerinces (ebből 72 védett) faj él. (Vida, 2006)

10.2. Tájhasználat, tájszerkezet

10.2.1. Táj történeti vizsgálat

Év	szántó	kert, gyümölcsös	szőlő	rét	legelő	erdő	nádas	művelés alól kivont	összes
1895	2581	26	29	115	160	106	-	91	3108
1913	2545	28	41	142	112	147	-	110	3125
1935	2510	56	33	147	118	127	-	118	3106
1962	2422	88	36	121	23	150	-	285	3125
1971	2343	89	27	82	50	166	-	369	3126
1984	2284	128	22	85	-	147	-	460	3126
2001	2256	38	23	11	35	175	17	562	3125

Területhasználatok (ha) (Forrás: 1895-1984: KSH Településsoros adatok; 2001: TakarNet)

10.2.2. A tájhasználat értékelése

Martonvásár területe az elmúlt évszázad alatt nem változott jelentősen. A szántóterületek nagysága 1895 óta csökken, ez a beépített területek terjeszkedésének köszönhető. A szőlőterületek 1913 óta fogynak. A rétek, legelők nagysága drasztikusan csökken a XIX. századi állapothoz képest, viszont ugyanilyen rohamosan növekszik a művelés alól kivont földrészletek száma. Az erdők kiterjedése hullámzó, voltak jobb és rosszabb időszakok, a végeredmény azonban mindenképpen pozitív, mert 1895 óta majdnem 70 hektárral nőtt az erdők nagysága. A 2010-es év második felében sajnos sok illegális fakivágás történt. A nádasok nagyságával kapcsolatban a település történetéből arra következtethetünk, hogy a 17 hektár valószínűleg kevesebb, mint száz évvel ezelőtt.

10.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Az országos ökológiai hálózat övezetének vonatkozó részlete (OTrT)

Jelmagyarázat

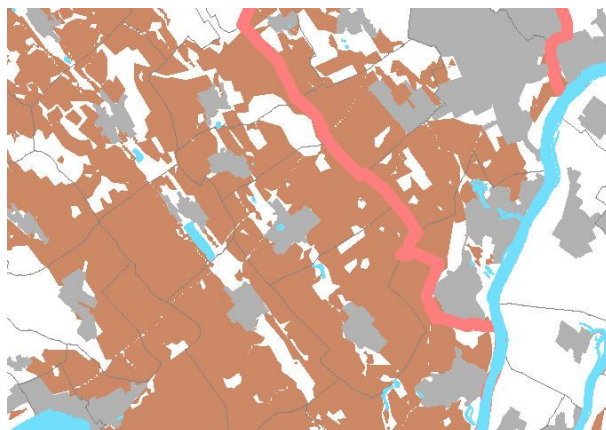
- Országos ökológiai hálózat övezete
- Országhatár
- Megyehatár
- Közigazgatási határ
- Település

A pontosított ökológiai hálózat területe

- ökológiai hálózat
- módosított-pontosított ökológiai hálózat

A kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetének vonatkozó részlete (OTrT)

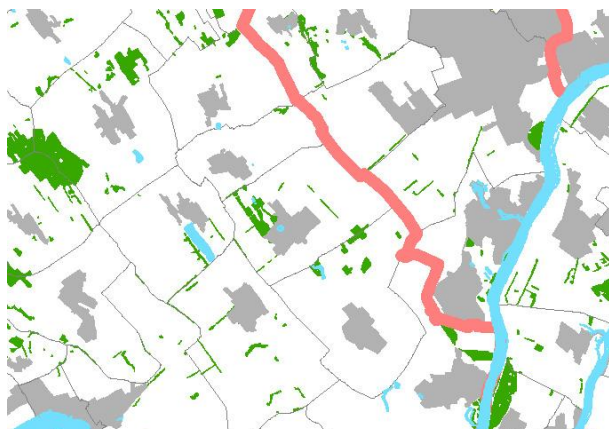

Jelmagyarázat

- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Országhatár
- Megyehatár
- Közigazgatási határ
- Település
- Vízfelület

A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetének vonatkozó részlete (OTrT)

Jelmagyarázat

- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
- Országhatár
- Megyehatár
- Közigazgatási határ
- Település
- Vízfelület

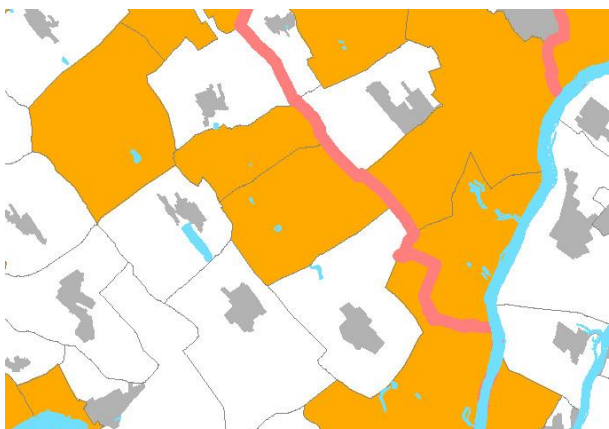
Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetének vonatkozó részlete (OTrT)

Jelmagyarázat

- Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- Országhatár
- Megyehatár
- Közigazgatási határ
- Település
- Vízfelület

A kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület övezetének vonatkozó részlete (OTrT)

Jelmagyarázat

- Kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület övezete
- Országhatár
- Megyehatár
- Közigazgatási határ
- Település
- Vízfelület

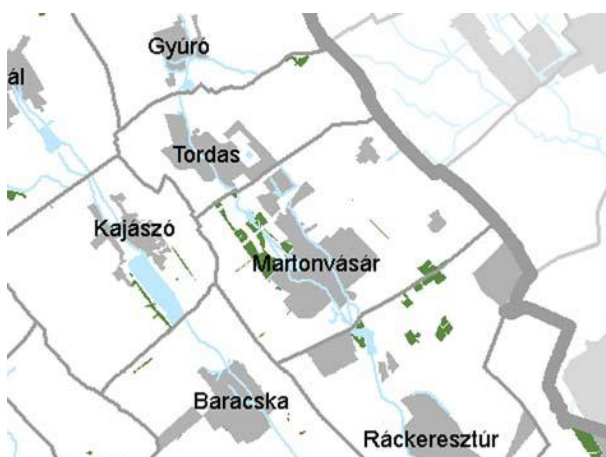
A kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetének vonatkozó részlete (FMTrT)

ALAPTÉRKEPI ELEMEK

- Megyehatár
- Településhatár
- Települési terület
- ☁ Vizfelület, vízfolyás
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetének vonatkozó részlete (FMTrT)

ALAPTÉRKEPI ELEMEK

- Megyehatár
- Településhatár
- Települési terület
- ☁ Vizfelület, vízfolyás
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetéről és a térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetének vonatkozó részlete (FMTrT)

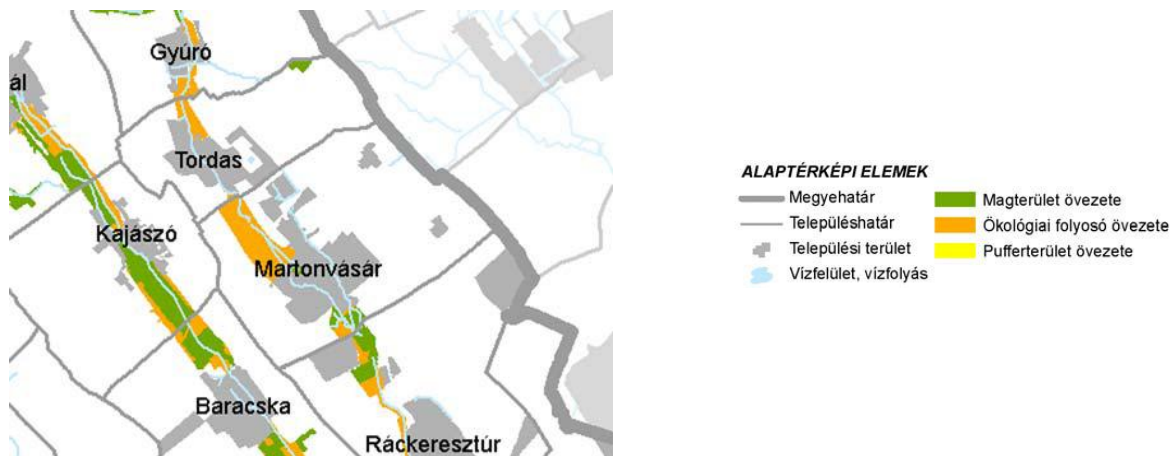

ALAPTÉRKEPI ELEMEK

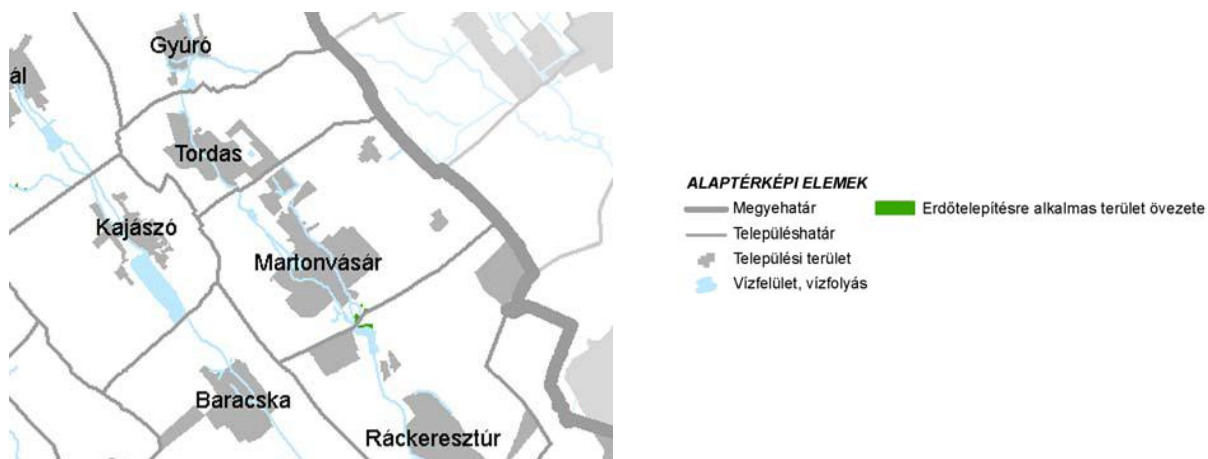
- Megyehatár
- Településhatár
- Települési terület
- ☁ Vizfelület, vízfolyás
- Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- ▨ Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó települési térség
- ▨ Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó települési térség

Magterület övezetének, az ökológiai folyosó övezetének é a pufferterület övezetének vonatkozó részlete (FMTrT)

Erdőtelepítésre alkalmas terület övezetének vonatkozó részlete (FMTrT)

10.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő és védett területek

- Brunsvik kastély parkja (természetvédelmi terület)
- Szent László patak ökológiai folyosója
- Fasorok védelme, pótlása
- Gábor-majori erdő
- Felső-majori erdő
- Az Orbán-hegy szőlőtermesztésre alkalmas területe
- Vásártér
- Illyés Gyula tér

10.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák

10.4.1. Funkcionális konfliktusok

Forgalmas, de szűk utak: Martonvásár frekventált helyzetéből, és talán a helyi tömegközlekedés hiányából is adódik a magas közúti forgalom, ami erősen megterheli a település úthálózatát. A jelenleg is falusias szerkezetű város nem tudott alkalmazkodni a gyors változásokhoz, viszont a jelenlegi utak teher-, gyalogos- és kerékpáros forgalom egyidejű lebonyolítására szűknek bizonyulnak. Egyes mellékutcákban két személyautó egymás melletti elhaladása is nehézkes.

Utak burkolatának rossz minősége: az utak állapota változó. Vannak teljes hosszon aszfaltozott mellékutcák, és vannak olyanok, amiknek valószínűleg sosem volt szilárd burkolatuk, legfeljebb murva, ami mára már elkopott, így földút szerű hatást keltenek. Az elmondható, hogy egy mellékutca vagy újonnan aszfaltozott, vagy kátyús, nehezen használható. A külterületi utak kétfélek, földutak, vagy régi aszfaltos utak, amik a kátyúk miatt szinte járhatatlanok.

Közösségi helyek/terek hiánya: hiányoznak a találkozásra, szabadidő eltöltésére alkalmas közösségi terek. Ez elsősorban a kastélykert komplex használatából, valamint a zöldterületek berendezéseinek elavultságából, hiányosságából ered.

Parkolók hiánya: a településközpont területeinek szűkösége miatt parkolásra elszórtan, több kisebb helyen van lehetőség. A helyzeten ront a kastélykertbe látogatók parkolásra való igénye, és mivel a kertnek nincs saját parkolója, az ide érkezők a központi parkolókat használják..

Árkok feliszapolódása: az utak mentén gyakori az árkok feliszapolódása, így kisebb a vízelvezetés hatékonysága. Hiányoznak a mezőgazdasági táblák és a lakóterület közötti árkok, nagyobb esőzésekor a víz átfolyik a település szélső utcáin, azokban szemetet és hordalékot hagyva maga után.

Szolgáltatások alacsony aránya/kínálata: nagyobb bevásárlásra helyben nincs lehetőség, a vendéglátóegységek eloszlása is aránytalan, kulturált, minden korosztályt kiszolgáló, kávézó/teázó nincs.

Kastélypark korlátozott nyitvatartása, zártsága: a parkot látogatni legkésőbb 6, télen 5 óráig lehet, így viszont azok, akik hétköznap dolgoznak, és korábban érkeznek haza, nyáron sem tudják látogatni.

Idegenforgalmi célpontok bővülésének hiánya: a település nem vonzó a befektetők, vállalkozók számára – nincs perspektíva. A turisztikai vonzerőt gyakorlatilag a kastélykert, a Beethovenhez és a Brunszvik családhoz kapcsolódó hagyaték jelenti.

MTA tulajdonviszonyai: a Martonvásár körüli mezőgazdasági területek legnagyobb része az MTA tulajdona. Ez jelentősen korlátozza a település terjeszkedését, új szolgáltatások megjelenését.

Felhagyott szőlők: az Orbánhegy egykori szőlői közül többet felhagytak, vagy megváltoztatták a művelési ágat. A felhagyott területek egy részéről már a szőlőtöveket is kiirtották, így ezek szabadon gyomosodnak.

A kastélykertben zajló közlekedés zavaró hatása: az MTA dolgozói a kastélykerten belül gépkocsival, mezőgazdasági gépekkel és kerékpárokkal közlekednek.

10.4.1. Vizuális konfliktusok

Légvezetékek kedvezőtlen látványa: mindenhol látványromboló a légvezetékek jelenléte. Közvetlenül a kastélykert bejárata előtt áll egy folyamatosan zúgó trafó.

Nincs egységes településkép: a település arculata spontán alakul, minden változtatás egy adott területre koncentrál. Átfogó, legalább a főutak menti telkek beépítésére, épületeire vonatkozó, a Helyi Építési Szabályzatban is rögzített előírások nincsenek, a nyomtatott kiadványokban alkalmazott stílus a településen nem köszön vissza. A központban a járófelületek anyaga is változó, a burkolatok nem egységesek, van, ahol négyféle burkolat találkozik. Ez fokozza a rendezetlen összképet.

10.4.2. Ökológiai konfliktusok

Zöldfelületek kastélyparkon kívüli kis aránya: Martonvásárt minden oldalról nagy kiterjedésű, művelés alatt álló szántóterületek vesznek körül. A mezőgazdasági művelés ellensúlyozására, kondicionálásra a települési zöldfelületek nagysága, a szűrő hatású fás szárúak mennyisége nem elégséges.

Gépkocsiforgalommal járó szennyezések: a Martonvásárra jellemző intenzív autóforgalom befolyással van a növényzetre – első sorban az utak mentén- és a zaj és levegőszennyezés mértékére.

Szent László-patak elhanyagolt állapota: a patak ökológia állapota nem kedvező, elhanyagolt kisvárosi vízfolyás látszatát kelti, élővilága a teljes hosszát tekintve szakaszonként eltérő. Jelentős a feliszapolódás, a part állapota változó, az egykori víztározó helyén maradt nádas kiterjedése nagy, és a terület mocsaras. A meder és a víztest kül- és belterületen egyaránt szilárd hulladékkal szennyezett.

Szent László-patakot szennyező területhasználatok: külterületen közvetlenül a patak mellett zajlik a szántóföldi mezőgazdasági művelés, belterületen pedig állattartás is, a védőtávolságok betartása nélkül. Mivel a szántóterületek majdnem a partig terjednek, a mezőgazdasági eredetű szennyezések a víztestbe juthatnak, nitrátszennyezés és intenzív gyomosodás indulhat meg.

Illegális hulladéklerakás: külterületen a bekötőutak mentén, a Gábor-majori erdőben több helyen, illetve autóval megközelíthető erdősávoknál jelent konfliktust az illegálisan lerakott hulladék.

M7-es autópálya fragmentáló hatása: Martonvásár északi határában halad az M7-es autópálya, melynek a településhez tartozó szakaszán kifejezetten a vadak átjárását biztosító létesítmény nincs. A Gábor-majori-erdő szélén vezető út és az Orbánhegy útjának aszfaltos felüljárója, a Szent László-patak folyása, és a Spanyol-dűlő esővizét levezető csatorna mellett pedig egy-egy alagút szolgálja az emberi közlekedést, így az állatok is ezekre kényszerülnek.

Vasúti pálya fragmentáló hatása: a vasúti síneken 4 átkelési lehetőség van, a Gábor-majori-erdő felé vezető út lámpás-sorompós átjáró, a Szent László-patak kastélykertbe való belépésénél lévő alagút, a Tordas felé vezető Hunyadi út alagútja, és Erdőhát-major bekötőútjának felüljárója. A kastélykert erdős foltja és a Gábor-majori erdő közötti összeköttetést a patak alagútja jelenti, ám a kastélykert kerítése miatt itt valószínűleg nem tudnak állatok közlekedni. A vasúti töltésen és síneken való közlekedésüket a felújításkor épített hangfogó falak akadályozzák.

Szántóföldi erdősávok hiányának komplex konfliktusa: funkcionális, vizuális és ökológiai konfliktust is okoznak a külterületi szántóföldek hiányzó fasorai, erdősávjai, mezsgyéi. Hatalmas, egybefüggő szántók fekszenek a település körül. Csak néhol húzódnak fasorok a mezőgazdasági táblák között, és a település határához, az utak külterületi szakaszaihoz is elválasztás nélkül kapcsolódnak ezek a területek, növelve a légszennyezést, az utak mentén pedig a hófúvások, szélökökések miatt a balesetveszélyt.

10.5. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

10.5.1. A települési zöldfelületi rendszer elemei

- Brunszvik kastély parkja
- Sporttelep: 25409 m² - 1.6.4/1. térképmelléklet
- Emlékezés tere/Templomkert: 5154 m² - 1.6.4/2. térképmelléklet
- Aradi vértanúk tere: 1659 m² - 1.6.4/3. térképmelléklet
- Széchenyi utcai játszótér : 1800 m²
- Kossuth tér: 15249 m² - 1.6.4/4. térképmelléklet
- Illyés Gyula tér: 7853 m² - 1.6.4/5. térképmelléklet
- Lakóparki játszótér: 7942 m²
- Kinizsi utcai játszótér: 9425 m²
- Temető – Vásártér - 1.6.4/6. térképmelléklet
- Tűzoltószertár előtti park: 4357 m²
- Szent László patak ökológiai övezete

11. Az épített környezet vizsgálata

11.1. Területfelhasználás vizsgálata

11.1.1. a település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

- a két fő közlekedési útvonal kereszt alapú elrendeződést mutat, így a mellékutcák közel négyzethálós szerkezetet adnak
- jellemzően családi házas beépítés, társasházak foltokkal
- a Budai út első szakasza zárt soros beépítésű
- a szolgáltatások nagyrészt a két fő közlekedési útvonal kereszteződésénél csoportosulnak

11.1.2. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A jelenleg hatályos állapotot a **4-5. számú melléklet**, a lehetséges területfelhasználási változásokat a **3. számú melléklet** tartalmazza.

11.1.3. Funkció vizsgálat

Az 1. számú melléklet tartalmazza.

11.1.4. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Martonvásáron valódi szegregátum nem alakult ki, de konfliktussal terhelt területként kell kezelni az Orgona, a Bajcsy-Zsilinszky utca és a temető területe által határolt ingatlanokat, továbbá Kismarton major lakó funkciójú területeit.

11.2. A telekstruktúra vizsgálata

- a település történelmi magjában egyszintes hajlékok, szalagtelkes beépítés
- az új építésű területrészekon kétszintes házak, szalagtelkek

11.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

A külön dokumentumban elfogadott **Ingtalan-, lakás- és helyiséggazdálkodási Konceptió** tartalmazza.

11.4. Lakásállomány

	Az év folyamán családi házas formában épített lakások száma (db)	Az év folyamán csoportház (sorház, láncház) formában épített lakások száma (db)	Az év folyamán épített lakások összes alapterülete (m ²)	Az év folyamán épített lakóépületek száma (db)	Az év folyamán lakóparki formában épített lakások száma (db)	Az év folyamán megszünt lakások száma (db)	Az év folyamán természetes személy által épített lakások száma (db)	Épített lakások száma (db)	Lakásállomány (db)
1990	,	,	2265	19	,	,	,	20	1527
1995	25	,	3272	25	,	,	34	34	1662
2000	2	,	112	2	,	,	2	2	,
2001	18	,	2013	16	,	4	18	18	1776
2002	17	,	2054	15	,	4	17	17	1790
2003	12	,	1676	11	,	3	12	12	1799
2004	10	,	1283	9	,	2	10	10	1807
2005	8	,	1526	8	,	,	8	18	1825
2006	8	,	4533	22	56	,	8	64	1889
2007	6	,	2649	9	24	,	6	30	1919
2008	2	,	674	4	2	,	4	8	1927
2009	20	4	3524	21	12	3	20	36	1960
2010	6	,	947	5	,	,	6	6	1966
2011									

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

11.5. Az építmények vizsgálata

- beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)
- magasság, szintszám, tetőidom
- településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

A részleteket az 1. számú melléklet tartalmazza.

11.6. Az épített környezet értékei

11.6.1. Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Martonvásár létrejöttét és életének alakulását meghatározta az a tény, hogy területén minden időben fontos utak haladtak keresztül. A Szent László-völgyben kanyargó út része volt a *tatárjárás előtti idők* egyik fő kereskedelmi útvonalának, az Esztergomból Eszékre tartó baranyai vagy szerémségi útnak, a *római korban* pedig az Aquincum - Floriana - Savaria főútvonalnak. A *honfoglaláskor*, azaz Kr.u. 900-ban Martonvásár vásárhely volt, tehát az egykori birtok, majd a falu tulajdonosa olyan földesúr lehetett, aki rendelkezett vásártartási joggal. A település keletkezésének pontos dátuma nem ismert, de az első, Márton Vására nevet említő oklevél 1259-ből származik. A *XIII. században*, a tatárjárást követően mindenütt fellendült a kereskedelem, megnőtt az építkezések száma. A települést átszelő országútnak az északi végcélja az újdonsült főváros, Buda lett. Martonvásár a *Hunyadiak korában* a környék piacközpontja volt. A *törökök korában* a főút hadiút volt, így Martonvásárt közvetlenül érintette a hadjáratok pusztítása. (*Hornyák, 2000*)

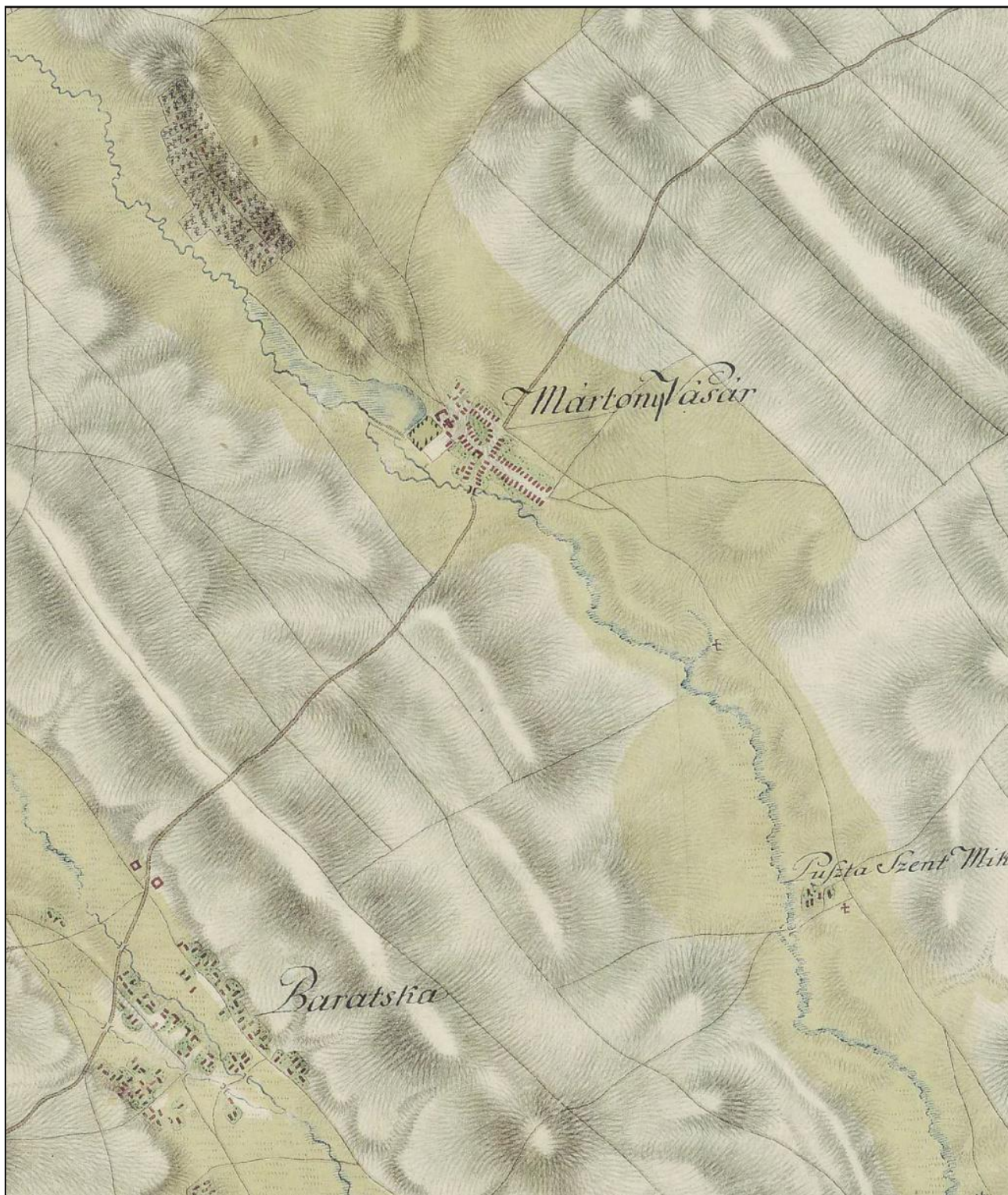
A török hódoltság utáni pusztaságot a Brunszvik család azzal a kikötéssel kapta meg, ha legalább 24 telket kijelöl. (*Hornyák, 2005*) A jobbágytelkek kimérése id. Brunszvik Antal által 1767-ban szalagtelkek formájában történt. (*Hornyák, 2000*) Jól tükrözi ezt az állapotot az I. katonai felmérés (1766-1785). Látható, hogy a pusztta terület újjáépítése megkezdődött, Tordas és MártonyVásár között már szőlőültetvények is voltak. 1789-ben épült a Szt. Anna templom, uradalmi épületek, és lakóházak is. Ifj. Brunszvik Antal gróf magtárt, istállókat, kertészházat, bírói házat és plébános lakot épített. (*Hornyák, 2005*) A falu első, életteli teli főutcáját, gerincét a ma Gyúrot és Ercsit összekötő út martonvásári szakasza adta, mivel az időközben felépült kastély bejáratához futott. A II. katonai felmérés (1806-1869) mutatja azt a hatalmas fejlődést, amin a település a Brunszvikok alatt keresztülment, sőt, ekkorra már a vasútépítés is lezajlott. A település szerkezete azóta gyakorlatilag nem változott, hiszen a kastélykert és az utak elrendeződése igencsak meghatározó. A két forgalmas út kereszt elrendezésű alapot ad, a mellékutcák pedig négyzethálós elrendezésben futnak.

1839-ben Martonvásár forgalmas vendégfogadójával a fejlettebb, jó helyzetű magyar falvak közé tartozott. (*Hornyák, 2005*) 1930-ban Édouard Herriot Martonvásár jellemzéseként nagy, poros utcákról, fehérre vagy sárgára festett házakról, valamint akácfákkal szegélyezett kocsiutról ír. A községről készült képeslapokon látható a széles főutca, amely később kockaköborítást kapott. Rajta lovas és szamaras kocsik és kerékpárosok közlekedtek, az autóforgalom a negyvenes évekig nem volt jelentős. *1946-ban* Márkus István arról ír, hogy a Buda környéki elővárosok után nyugat felé Martonvásár az első település. Az erre járó városnak nézhetné, hiszen a főutcát kispolgári házak szegélyezik, a szegények viskói, a falusias parasztházak, istállók ezek mögött bújnak meg. A település képe az elmúlt évszázad során sokat változott. Új utcák és lakóterületek lettek kijelölve, felépült az új iskola (1976), és a Brunszvik Teréz Óvoda új épületegyüttese (1991). A régi házak zömét viszont lebontották. (*Hornyák, 2000*)

Nehéz eldönteni, hogy ma Martonvásár életében és szerkezetében a Fehérvári út - Budai út, vagy az Ercsi út - Dózsa György - Brunszvik út tölti be a főutca szerepét. A város központja a két nagyobb út kereszteződésénél alakult ki, és például a turisztikai forgalmat meghatározó Brunszvik kastélykert bejárata, a római katolikus templom és az Emlékezés tere a Brunszvik út mellett van. Ugyanakkor egy átlagos hétköznapon a Fehérvári - Budai út mozgalmasabb, és mára inkább ez mondható a város meghatározó tengelyének. Legnagyobb részt lakóházak kísérik, a központtól nem messze áll a Városháza. Továbbá számos üzlet, egészségügyi intézmény, a mentőállomás, és a Református Egyház imaháza fűződik fel rá. A Fehérvári útról nyílik a Sporttelep, valamint a tűzoltószertár egykori épülete.

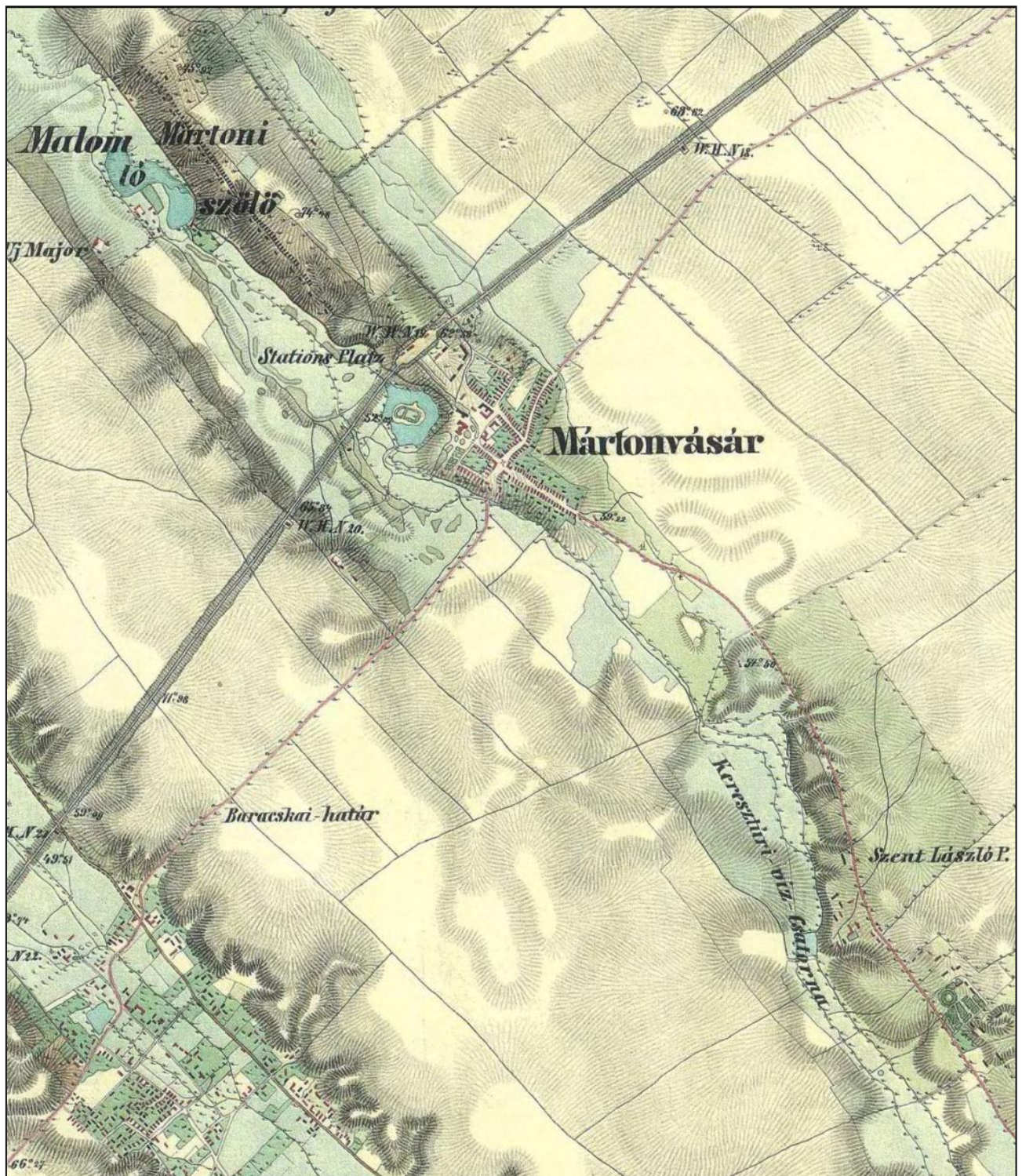
I. katonai felmérés (1766-1785)

Térkép forrása: Hadtörténeti Térképtár

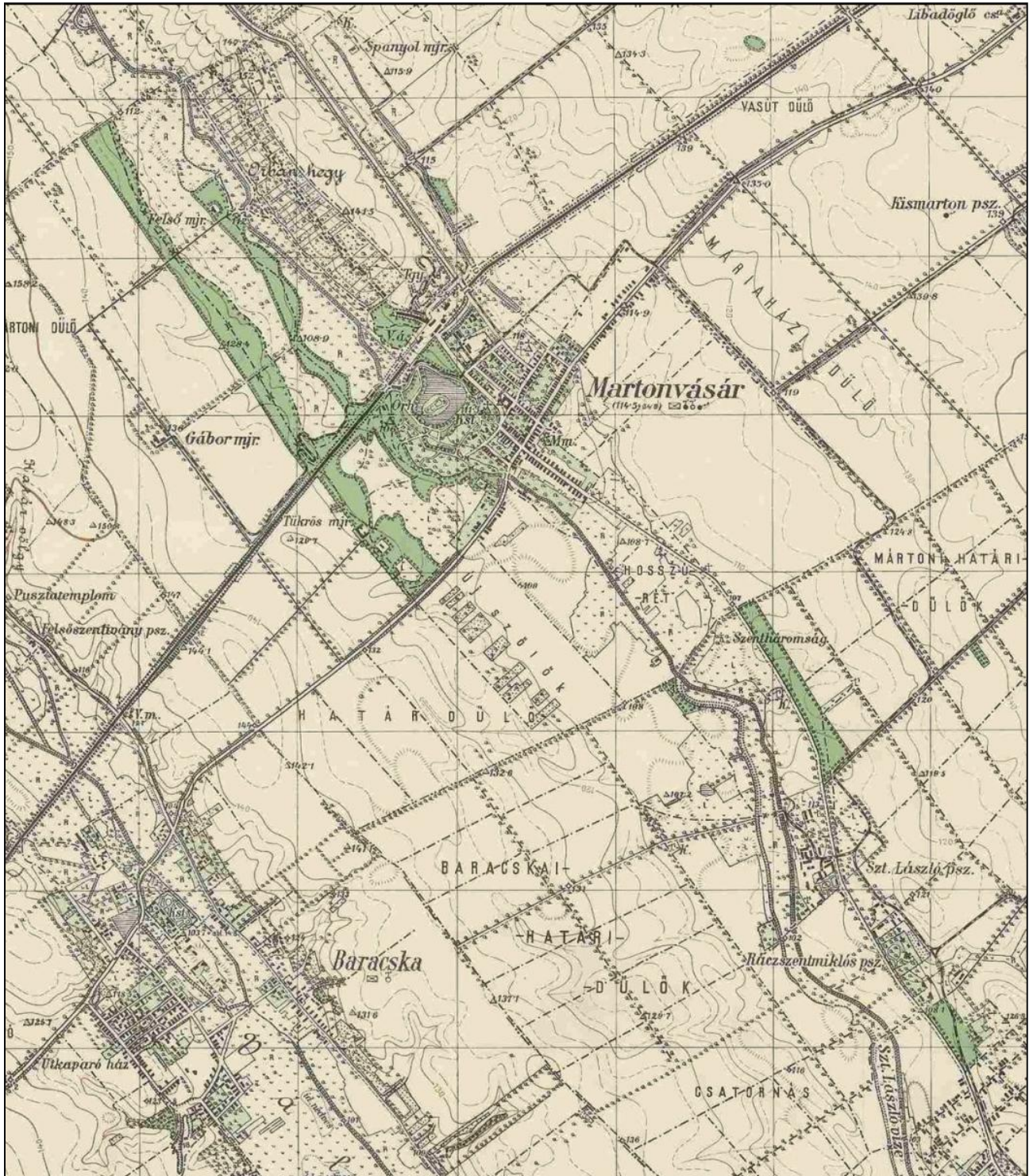
II. katonai felmérés (1806-1869)

Térkép forrása: Hadtörténeti Térképtár

III. katonai felmérés (1872-1884)

Térkép forrása: Hadtörténeti Térképtár

11.7. Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Régészeti lelőhelyek:

1. lelőhely. Orbán-hegy II.

Régészeti jelenségek: Templom és templom körüli temető: középkor. Felszíni telepnyom: középkor. *Leírás:* Az Orbán-hegy déli szélén, a mai Vasút utca melletti homokbányában az 1950-es években középkori templom körüli temető sírjait bolygatták meg. Éry István leletmentése során 1954-ben 5 sírt tárt fel. A homokbányában a közeli templomra utaló faragott kövekre, festett vakolattöredékekre, illetve távolabb egy középkori kemence maradványaira bukkant. A környék bejárása során nagy területen talált középkori felszíni leletanyagot. Vizsgálatai szerint a lelőhely a Dréher u. – Bajcsy-Zsilinszky u. – Hunyady u. – Kinizsi u. és annak nyugati irányban meghosszabbított vonala, valamint a kastélypark tavát tápláló csatorna által határolt területre terjed ki. A középkori településjelenségek minden kétséget kizáróan a középkori Martonvásár faluhoz, illetve mezővároshoz kapcsolhatók. A templom-maradvány Martonvásár 14. század elejétől adatható templomával azonos. A templomot az írott források szerint a 16. század elején lebontották. A lelőhely területének sűrű beépítettsége és infrastruktúra-hálózata miatt a középkori település-, és temető maradványok erősen bolygatottak.

Forrás: Szt István Király Múzeum Régészeti Adattára (továbbiakban: SZIKM RA) 342. *Helyrajzi számok:* 122-172; 0172/1-2; 0212; 1166-1216; 1220-1221;

2. lelőhely. Bajcsy-Zsilinszky u.

Régészeti jelenségek: Csontvázas temető: avar kor. *Leírás:* 1958-ban az Általános iskola és Diákotthon épületéhez kapcsolódó kazánház építéskor, illetve attól keletre az utca túloldalán emésztőgödör ásásakor egy nagy kiterjedésű avar temető néhány sírja került elő. Az előbbi helyen tíz, az utóbbin nyolc sír helyét sikerült meghatározni. A feltárt sírok kora, illetve késő avar koriak. A temető kiterjedése bizonytalan. A lelőhelyet részben átfedi a nagy kiterjedésű 1. lelőhely. A beépítettség miatt a temető sírjainak erős bolygatásával kell számolnunk.

Forrás: SZIKM RA 1165. *Helyrajzi számok:* 1214-1217; 1220/4; 1221; 1223-1237.

3. lelőhely. Dózsa György u.

Régészeti jelenségek: Hamvasztásos (urna) temető: bronzkor. *Leírás:* A Dózsa György utca 5. sz. telek udvarán 1927-ben több bronzkori urnát találtak. A temető minden valószínűség szerint az innen nem messze fekvő bronzkori telephez kapcsolódik (4. lelőhely). *Forrás:* SZIKM RA 1601. *Helyrajzi számok:* 1064-1067.

4. lelőhely. Kastélypark, Malom u., Kodály u.

Régészeti jelenségek: Felszíni telepnyom: bronzkor. *Leírás:* A kastélypark délkeleti részén, és az azzal határos Malom u. és Kodály u. vonalában a felszínen nagy mennyiségű bronzkori kerámiatöredéket figyeltek meg. A felszíni leletanyag nagy kiterjedésű bronzkori telepre utal. A 3. lelőhelyen megfigyelt bronzkori urnasírok valószínűleg ehhez a telephez tartoznak. *Forrás:* Miklós Gergely P. helyszíni megfigyelése, 1995. *Helyrajzi számok:* 176-177; 184/1; 195-198.

5. lelőhely. Szent László lakópark környezete.

Régészeti jelenségek: Felszíni telepnyom: késő bronzkor, kora vaskor, késő vaskor, római kor. Épület: római kor. *Leírás:* 1997-ben az egykori TSz-telepen, valamint az azt keletről és délről határoló szántott területen nagy mennyiségű bronzkori és római kori kerámiatöredéket találtak. A

kiemelkedésen álló víztorony melletti illegális bányagödrökben római kőépület alapfalait figyelték meg. Terepbejárásom során a TSz-telep nyugati, délnyugati oldalán, a dombpaláston körben a szántás széléig terjedően intenzíven jelentkeztek késő bronzkori, kora vaskori, kelta és római kori kerámiatöredékek. A terület kissé hullámos, a leletanyag a magasabb pontokon sűrűbb, az alacsonyabb pontokon és a patakok felé ritkul, de sehol sem volt leletmentes a terület. Az őskori és a római edénytöredékek területi megoszlásában nem mutatkozott jelentősebb különbség. A leletek szóródása és a felszíni viszonyok alapján nyilvánvaló, hogy a lelőhely a domb teljes területére kiterjed. A közvetlenül szomszédos 4-5. tervezési területet az említett szántott résztől a Szent László-víz egyik oldalága (jelenleg száraz meder) választja el. A fejlesztési területek a lelőhelynél lényegesen mélyebben, a patak egykori árterületén (hajdan vízállásos helyen) fekszenek. A növényzettel fedett, építési törmelékkel és hulladékkal részben feltöltött területrészekre a vízrajzi-domborzati viszonyok következtében a lelőhely minden valószínűség szerint nem terjed ki. A lelőhely TSztelep területére eső része az itt folyt építkezések következtében erősen károsodott. A többi részen a mezőgazdasági művelés jelenleg is rongálja a régészeti jelenségeket. (2

3. ábra)

Forrás: Miklós Gergely P. helyszíni megfigyelése, 1997; A szerző terepbejárása, 2009. május 12.
Helyrajzi számok: 0246/8; 0246/10-13.

6. lelőhely. Hosszúréti-dűlő.

Régészeti jelenségek: Felszíni telepnyom: bronzkor. *Leírás:* A nagy kiterjedésű lelőhely a Szent László-patak nyugati partján lévő dombon helyezkedik el. Az 50-140 méter széles telepnyom mintegy 450 méter hosszúságban húzódik a patak mentén, attól 100-200 méter távolságra. A mezőgazdasági művelés károsítja a régészeti értékeket.

Forrás: Miklós Gergely P. helyszíni megfigyelése, 1996. *Helyrajzi számok:* 0243/17-20; 0243/31-32.

7. lelőhely. Orbán-hegy III.

Régészeti jelenségek: Felszíni telepnyom: középkor.

Leírás: a Szent László-víz keleti oldalán a szőlőhegy lábánál, egy keskeny parcellán késő középkori kerámiatöredékeket gyűjtöttem. A lelőhely kiterjedését a környező, gabonával fedett területek miatt nem lehetett pontosítani.

Forrás: A szerző terepbejárása, 2009. május 12.

Helyrajzi számok: 3365-3368.

Régészeti érdekű területek:

A település határában a régészeti lelőhelyek jelentős része a Szent László-víz mentén, a patak folyását két oldalról kísérő domboldalakon vagy alacsonyabb dombtetőkön található. Ezek a területeken a jövőben további régészeti lelőhelyek előkerülése várható, ennek következtében az *említett patak medrét kísérő területek, mindkét oldalon mintegy 400 méter széles sávban* régészeti érdekű területnek tekintendők.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek általános védettséget élveznek. A település területén külön rendeletben fokozottan vagy kiemelten védett régészeti lelőhely nem található.

11.7.1. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Brunszvik kastély:

- historizáló elemek (neogót)
- hagyományos szerkezetek
- fehér (tojáshéj) színű vakolt homlokzat
- magastető (20-30°)
- antracit szürke kiselemes tetőfedés, fémlemez fedés
- fa nyílászárók

Műemlék óvodaépület

- historizáló elemek (neogót)
- hagyományos szerkezetek
- pasztell-sárga színű vakolt / téglaburkolatos homlokzat
- magastető (30-50°)
- csendesítő a tetőszerkezetben
- natúr színű kiselemes tetőfedés
- fa nyílászárók

Műemlék lakóház (Szent László út)

- hagyományos szerkezetek
- sóskúti mészkőből készült főhomlokzat
- magastető (45°)
- natúr színű kiselemes tetőfedés
- fa nyílászárók

Vasútállomás

- hagyományos szerkezetek
- téglaburkolatos homlokzat
- lapostető

Városháza

- hagyományos szerkezetek
- bézs színű vakolt homlokzat
- magastető (45°)
- natúr színű kiselemes tetőfedés

11.7.2. Országosan védett műemlék, műemlék-együttes

Gyermekkert (10322)

Cím: Dózsa György út 13.

Hrsz.: 1070/1

Stílus: historizáló

Épült: 1900

A T alaprajzú, földszintes, kontyolt nyeregtetős épület a település központjában, saroktelken, előkert mögött, szabadon áll. K-i homlokzatához támpilléres, poligonális szentélyzáródású kápolna csatlakozik. Klinkertégla burkolatos homlokzatok, a főhomlokzat közepén konzolos, pártázattal díszített, oromfal, a vízszintes záradékú ablakok fölött csúcsíves záradékú vakolatkeretezés jellemzik. Az óvodát gr. Brunszvik Géza alapította 1883-ban, ekkor egy

régi uradalmi épületben működött. A jelenlegi épületet özvegye, Siegl Szerafin építtette 1900-ban.

Szent Anna r. k. templom (1718)

Cím: Emlékezés tere

Hrsz.: 1076

Stílus: barokk

Épült: 1776

A település központjában, a Brunszvik-kastély (trsz.: 1719) parkjának szélén, szentélyével a kastély K-i szárnyépületébe ékelődően áll. Egyhajós, egyenes szentélyzáródású, homlokzati tornyos, nyeregtetős templom. A szentély két oldalán sekrestye, oratórium és kegyúri karzat. Főhomlokzatán volutás félromfalakkal megtámasztott, órapárkányos, összetett sisakkal fedett, a homlokzat síkjából kissé kiálló torony rizalitja, benne nyíló díszes, kőkeretes bejárati ajtó, karzatablak, fölötté a Brunszvik család kőcímere, kétfelől fülkében Szent István és Szent László kőszobra, középen íves főpárkány. Oldalhomlokzatai tagolatlanok, egy-egy nagyméretű, kőkeretes ablakkal. A hajó, a szentély és az orgonakarzat csehsüveg boltozattal fedett, a karzat kosárvíval nyílik a hajó tere felé, kihasasodó, falazott mellvéddel. A sekrestye,

oratórium, kegyúri karzat fiókos kolostorboltozattal fedettek, a sekrestye ajtószárnya és vasalatai barokk stílusúak. Falképek: a szentélyben, 1776 (Johann Ignac Cimbali), a hajóban: 1960 (Bicskei Karle János). Berendezés: főoltár, mellékoltárok, 1785–1786 – oltárképek, 1785–1786 (Felix Ivo Leicher) – domborművek és oltárszobrok, 1785–1786 (Anton Tabota). Korábbi, többször bővített barokk kápolna helyén építtette gr. Brunszvik Antal 1774–1776 között (építész: Jung József). 1888-ban a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium költségén tatarozták. Falképek restaurálása 1960-ban, eredeti alapján új kapu és ablakszerkezetek készítése 1986-ban, homlokzat helyreállítás és homlokzati szobrok, illetve címer restaurálása 1991-ben.

Nepomuki Szent János-szobor (1720)

Cím: Brunszvik út, Templomkert

Hrsz.: 1076

Stílus: barokk

Állítva: 1770 körül

A templom és a kastély által határolt területen, a Brunszvik család grófi címerével díszített, alul kihasasodó talapzaton álló, a szentet papi ornátusban, karján pálmalevelekre fektetett korpuzsos keresztet tartva ábrázoló szobor. Állíttatta a Brunszvik család 1770 körül. Eredetileg a Szent László-patak hídja mellett állt.

Brunszvik–Habsburg–Dreher-kastély és parkja (1719)

Cím: Brunszvik út 2.

Hrsz.: 174, 175, 176, 211, 274

Stílusa: historizáló

Épült: 1870 körül

A kastély a település központjában, nagy kiterjedésű park szögletében, szabadon álló, összetett alaprajzú és tömegű, részben alápincézett, emeletes főépületből, szárnyépületekből, földszintes és emeletes melléképületekből álló együttes. A főépület: egyemeletes, tagolt tömegű, hangsúlyos párkányokkal, magas attikára állított pártázattal és fiatornyokkal, változatos méretű és kialakítású ablakokkal. Közéltően négyzetes alaprajzú, körülépített udvaros K-i szárnyépületének D-i homlokzatába ékelődik a barokk

templom szentélye (trsz.: 1718). Belső terében néhány eredeti részlet: öntöttvas oszlopokra állított öntöttvas korlátos fölépcső, faburkolatos mennyezetek, klasszicista kályha.

A kiskastély: a főépülettől D-re található, T alaprajzú, egyemeletes, a főépület architektúráját követő homlokzatkialakítással, öntöttvas-korlátos erkéllyel és lépcsőkorlattal. A földszintes melléképület ÉK-re az egykori istálló, átalakítva. A mai kastély helyén egy 1730-as években épült rezidenciális ház, fatornyos kápolna és néhány majorsági épület volt. A kastélyt ifj. gr. Brunszvik Antal építtette 1784–1785-ben (építész: Tallherr József). Klasszicista stílusban gr. Brunszvik Ferenc bővíteti 1822 körül, neogótikus átépítése 1875-ben kezdődött. A birtokot és a kastélyt 1893-ban József főherceg vásárolta meg, aki fiának, József Ágostnak szánta nászajándékba. 1896-ban az épületet és a parkot rendezték, javították. Ekkor bontották le a képtárépületet. A Dreher család 1896-ban vásárolta meg és 1945-ig tulajdonában maradt. Ebben az időben jelentős átalakítások folytak 1923–1927-ben (építész: Schulek János, kivitelező: Sorg Antal). A II. világháborúban erősen megrongálódott épületekbe a Földművelésügyi Minisztérium Agrobiológiai Intézete költözött 1949-ben, amely 1953-tól a MTA fennhatósága alá került. Helyreállítva 1971–1973 között és 1984-től.

A kastélyt övező angolkert kiépítését a kastéllyal szinte egy időben, 1785 körül kezdték meg, s ez 1800-ig tartott. Ebben az időben készül az Öregtó és a Malomtó a mesterséges szigettel és a vízimalommal. 1810-es években tájképi kertté bővítik (tervező: Heinrich Nebbien). A mesterséges szigeten: Beethoven-szobor, 1927 (Pásztor János).

Magtár (11163)

Cím: Kolozsvári u.

Hrsz.: 1218

Stílus: késő barokk

Épült: 1784

A település központjától távol, földutakkal szegélyezett, körben beépített kis dombon, szabadon álló, téglalap alaprajzú, háromszintes, nyeregtetős épület. Bejárati oldala tengelyében nyílik a tardosi kőből készült, évszámossal díszített, szegmensíves keretű, kétszárnyú ajtó. Két oldalán négy-négy fekvő téglalap alakú, szintén tardosi kővel keretezett ablak nyílik. Az ablakokat beeresztett rácsok védik. A homlokzatot kis kiülésű, kiugró falsávok tagolják. Az épület belseje öt szintre oszlik. A szintek két oszlopsoros alátámasztásúak, faszervezetesek. Az ablakok mély, felül ívesen képzett, rézsús fölkékben ülnek. Épült 1784-ben. Feltehetően a kastély uradalmához tartozott, annak magtára volt.

Mária Immakulata-szobor (1717)

Cím: Szent László út

Hrsz.: 500

Stílus: barokk

Állítva: 18. század közepe

Az Ercsi felé vezető út bal oldalán, hasáb alakú magas talapzaton álló, festett kőszobor. A földgömbre tekeredő kígyón taposó Mária jobbában fém liliumszálat tart, feje körül csillagos dicsfény. Készült a 18. század közepén. 2006-ban restaurálták.

Lakóház (10323)

Cím: Szent László út 7.

Hrsz.: 473

Stílus: historizáló

Épült: 1910

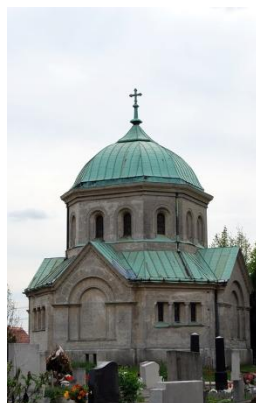
A település központjában, utcavonalon és Ny-i telekhatáron, szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, utcára merőleges gerincű, nyeregtetős lakóház. Utcai homlokzata kőburkolatos, oromfalas, három lapos pilaszterrel tagolt, a szélsők párkányfejezetesek, a középső sajátos, népies díszítésű, az oromfal három sarkában volutaszerű motívum, középen kőkeretes, kör alakú padlásszellőző. Udvari homlokzata vakolt, tagolatlan, eresz alatti nyílásai

szabálytalan elrendezésűek. Háromosztatú alaprajzi elrendezésű, síkmennyezetes helyiségek, több toldalék.

11.7.3. Helyi védelem

Martonvásár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a vonatkozó rendelet értelmében a városi temetőben lévő Brunszvik mauzóleumot (hrsz.: 1242, tulajdonosa: Martonvásár Város Önkormányzata), és a Dreher kriptát (hrsz.: 1241. nem rendelkezik önálló helyrajzi számmal, tulajdonosa: Martonvásár Város Önkormányzata) helyi védelem alá vonta.

11.8. Az épített környezet konfliktusai, problémái

- Nincs kialakult városközpont, városmag
- A lakóterületek arculata nagyon vegyes
- Az újonnan kialakított lakóterületek sűrűsége – a rossz előírások miatt - nagyon magas
- Nincs lehetőség nagyobb társasház, sorház kialakítására
- A mezőgazdasági területek kiváló adottságai miatt további fejlesztések, belterületbe vonások nehézsége

12. Közlekedés

12.1. Települési úthálózat

A település belső úthálózatának fő tengelyét a ÉK-DNy irányban 7-es számú főút (Budai és Fehérvári út), ÉNy-on a 81108 jelű (Hunyadi út, Brunsvik út, Dózsa Gy. út) és DK a 6204 jelű út, a Szent László út adja. A fő problémát a közutak csomópontja jelenti. Ezek beláthatatlanságuk miatt baleseti veszélyforrást képeznek. Tovább bonyolítja a helyzetet, hogy mindkét úton tömegközlekedés is folyik. A jelenlegi lámpás csomópont nem oldja meg a problémát, sőt a föltorlasztással tovább mélyíti.

A 7 számú főút út nagy – 10 %-ot meghaladó –forgalma óriási terhet jelent a településnek. A probléma másik részét a Budai út kis szabályozási szélessége és a betelepült szolgáltató és kereskedelmi egységek jelentik, nagy parkolási igényvel. Az Iskolába járó gyerekek túlnyomó részének is biztonságos átkelési lehetőségre van szükségük. A kerékpáros közlekedés is a 7-es út nyomvonalán zajlik. Az átmenő forgalom kitiltására több intézkedés születet. A valós megoldás a Martonvásárt elkerülő út lenne.

A város belterületén az utcák nagy része elfogadható-megfelelő burkolattal rendelkezik.

Kerékpárút egyáltalán nincs a közlekedési hálózati elemek között. Az igény a bicikliútra kiemelten nagy és minden közlekedő előnyét szolgálná, főleg a közutak melletti kiépítés.

A település utcáinak kb. felén van járda kiépítve.

A külterületi földutak szabályozási szélessége 4,0-10,0 méter között változik.

Az utak csak a mezőgazdasági, erdőgazdasági területek megközelítését szolgálják. Az utakon a közeljövőben sem kell nagyobb forgalomra számítani, ezért ezek szabályozási szélességének növelése nem indokolt.

Az úthálózat minőségén a szabályozási szélességgel lehet és kell is javítani. A vízelvezetés többé-kevésbé megoldott, de csak a kialakult módon, nem tudatos tervezéssel kialakított. Azokban az utcákban, ahol nincs árok, ott a vízelvezetést mindenképpen meg kell oldani. A szilárd burkolattal nem rendelkező utak burkolása is a jövőbeli feladatok között szerepel.

Az építési telkek kialakításánál az új utcanyitásokat már eleve ilyen elvek alapján kell megtervezni. A meglévő utcák vonalvezetése viszonylag egyenes. Ezeket javítani nem szükséges, mert ezzel fizikailag biztosítható a 30 km/h sebesség.

A javasoljuk, hogy a meglévő és újonnan kialakítandó utak, utcák egységesen minimum 12 m-re kerüljenek felszabályozásra, hogy a jármű forgalom, a gyalogosok, a kerékpárosok és a közművek számára megfelelő helyet lehessen biztosítani.

A közutak védőtávolságán belül építmény elhelyezéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, ill. külterületen a közút területének határától számított 10 m-es távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához a közút kezelőjének hozzájárulása szükséges. Védősáv esetén a tengelytől számított 30-30 m-en belül magas építményt, 30-30 m-en belül kerítést elhelyezni nem szabad. A közutak szabályozási szélességén belül kiszolgáló út, kerékpárút, gyalogút, és egyéb közlekedés célját szolgáló létesítmény, valamint közművezeték elhelyezhető. A település igényeit kielégítő üzemanyagtöltő állomás a Bajcsy-Zsilinszky utcában és a Budai úton található.

12.2. Közúti közlekedés

12.2.1. Forgalmi adatok és kilátások (J/nap)

M7 autópálya

Év	Szgek.	Autóbusz	Kistehergépjármű	Motor-kerékpár	Tehergép-kocsi	j/nap Összesen	E/nap Összesen
2008.	49510	445	7576	169	7956	65654	78220
2028	72500	561	11093	174	14074	98399	120316

7-es főút

Év	Szgek.	Autóbusz	Kistehergépjármű	Motor-kerékpár	Tehergép-kocsi	j/nap Összesen	E/nap Összesen
2008.	7628	149	1309	104	1056	10243	12029
2028	11170	188	1916	107	1868	15246	18307

6204. jelű összekötő út

Év	Szgek.	Autóbusz	Kistehergépjármű	Motor-kerékpár	Tehergép-kocsi	j/nap Összesen	E/nap Összesen
2008.	2392	72	402	32	422	3317	4051
2028	3260	81	548	33	624	4543	5593

81108. jelű bekötő út

Év	Szgek.	Autóbusz	Kistehergépjármű	Motor-kerékpár	Tehergép-kocsi	j/nap Összesen	E/nap Összesen
2008.	2441	89	424	34	225	3210	3672
2028	3327	100	578	35	332	4369	5009

A forgalomfejlődés számítása előrevelítő módszerrel történt az ÚT 2-1.118:2005 Műszaki előírás alapján.

12.2.2. Úthálózat adatai

	Állami belterületi közutak hossza (km)	Állami közutak területe (1000 m ²)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített út és köztér hosszából a belterületi elsőrendű főutak hossza (km)	Önkormányzati kiépített út és köztér területe (1000 m ²)
2005	5	43	,	,	,	17	18	,	76
2006	5	43	,	,	,	17	18	,	76
2007	5	45	,	,	,	17	18	,	76
2008	5	45	,	,	,	17	18	,	76
2009	5,76	45,01	,	,	18,97	18	24,91	,	101,42
2010	5,7	45	,	,	19	18	25	,	101
2011									

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

12.2.1. Balesetek száma

	Gyalogos okozta baleset (db)	Halálos közúti közlekedési baleset (db)	Ittas állapotban okozott összes közúti közlekedési baleset (db)	Kerékpár által okozott balesetek száma (db)	Közúti közlekedési baleset során meghalt, megsérült személy összesen (db)	Lakott területen kívüli történt összes közúti közlekedési baleset (db)	Lakott területen történt összes közúti közlekedési baleset (db)	Motorkerékpár és segédmotoros kerékpár által okozott balesetek száma (db)	Összes személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset (db)	Személygépkocsi által okozott balesetek száma (db)	Tehergépkocsi által okozott balesetek száma (db)
2005	1	,	,	1	11	,	8	2	8	4	,
2006	1	,	1	2	12	1	8	1	9	4	1
2007	,	,	3	,	13	,	9	2	9	6	1
2008	,	,	3	,	11	1	8	1	9	7	1
2009	,	,	,	1	6	1	3	2	4	1	,
2010	,	,	,	1	5	,	4	,	4	3	,
2011											

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

12.3. Községi közlekedés

12.3.1. Helyi közúti közlekedés

	Autóbusz hálózat hossza a helyi közlekedésben (km)	Autóbusz útviszonylatok száma a helyi közlekedésben (db)	Autóbusz-járműállomány a helyi közlekedésben (db)	Szállított utasok száma (1000 fő)	Utaskilométer (1000 km)
2000	,	,	5	,	,
2001	,	,	4	,	,
2002	,	,	4	,	,
2003	,	,	3	,	,
2004	,	,	2	,	,
2005	,	,	2	,	,
2006	7	1	2	65	239
2007	7	1	1	47	171
2008	7	1	1	45	163
2009	7,3	1	1	37	137
2010	7,3	1	1	33,1	120,6
2011					

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

12.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Kerékpárút-hálózat Martonvásáron nem létezik, felfestett kerékpársáv a 7-es út belterületi szakaszán lett kialakítva. Igény lenne a Budapest-Balaton kiemelt kerékpár út fejlesztésére és a Szent László völgye kerékpáros útvonal kialakítására Etyek-Gyúró-Martonvásár-Ercsi útvonalon. A járdák állapota elhanyagolt, a helyi gyűjtő utak mentén javasolt aszfaltos vagy kiselemes burkolatú, 1,5 m széles járda kialakítása. A lakó és szolgáltató utcákban nem szükséges járda kialakítása, ott a vegyes használatot kell támogatni, a gépjármű forgalom megfelelő csillapításával.

12.5. Parkolás

Martonvásáron parkolási probléma jelentkezik a Budai út, Fehérvári út, a Szent László út és a Dózsa György út belvárosi részén, az intézmények és a kastélypark közelében. A város önkormányzatának **parkolási koncepciót** kell elfogadnia.

13. Közművesítés

13.1. Víziközművek

13.1.1. Ivóvízhálózat

	Az év folyamán a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2010 (db)	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége 2010 (1000 m ³)	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 2010 (km)	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2010 (db)	Összes szolgáltatott víz mennyisége 2010 (1000 m ³)
1990	6	180	44	1301	293
1995	31	154	47	1534	225
2000	43	204,4	46,1	1756	240
2001		204,9	46,1	1729	247
2002	22	205	46	1751	250
2003	13	233	46	1764	273
2004	12	198	46	1776	232
2005	3	204	46	1779	248
2006	64	200	28	1667	239
2007	30	204	28	1694	237
2008	17	194	28	1711	232
2009	36	194,7	28,3	1727	218,3
2010	3	176,7	28,3	1730	201,3
2011					

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

13.1.2. Szennyvízelvezetés

	Az év folyamán a közsatornahálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Az év folyamán újonnan fektetett közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat (km)	Háztartásokból közsatornán elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	Közsatornában elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	Közsatornában tisztítottan elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	Közsatornahálózat hosszából elválasztó rendszerű szennyvízcsatorna hossza (km)	Közsatornahálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Közsatornán elvezetett, biológiailag is tisztított szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	Közüemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)	Üzemelő közkifolyók száma (db)
1990	,	,	,	86	86	egyesített: 5	95		5	77
1995	,	,	11	50	50	egyesített: 5	93	33	5	74
2000	,	,	9,4	73	73	² (egyesített: 3,8)	93	33	5,8	40
2001	,	,	9,4	73	73	² (egyesített: 3,8)	93	33	5,8	40
2002	1	,	9	73	73	² (egyesített: 3)	94	33	5	40
2003	,	,	9	57	57	² (egyesített: 3)	94	33	5	39
2004	,	,	10	57	57	² (egyesített: 3)	94	33	5	39
2005			9	46	46	² (egyesített: 3)	94	33	5	33
2006	,	,	,	,	,	,	,	,	,	33
2007	1146	27	138	167	167	27	1146	167	27	15
2008	140	,	154	173	173	27	1286	173	27	15
2009	93	,	145,4	161,5	161,5	28,2	1379	161,5	28,2	15
2010	17	,	213,7	213,7	213,7	30,2	1396	213,7	30,2	15
2011										

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

13.2. Energia

13.2.1. Gázellátás

	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)	Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m ³)	Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m ³)	Gázzal fűtött lakások száma (db)	Háztartási gázfogyasztók száma (db)	Összes gázfogyasztók száma (db)
1990	31	2342	4365	880	880	,
1995	34	3552	6023	1216	1216	1295
2000	36,4	2798	4480	1349	1420	1518
2001	37	3754	5802	1349	1441	1540
2002	38	3211	5028	1381	1477	1576
2003	38	4076	5725	1410	1510	1613
2004	39	3702	5512	1437	1545	1652
2005	39	3943	5671	1512	1620	1729
2006	39	3724	5159	1611	1720	1826
2007	39	3103	4618	1672	1781	1889
2008	46	3172	4405	1671	1791	1887
2009	47,1	3180,6	4199,7	1699	1816	1903,
2010	47,2	2659,7	4494,5	1757	1784	1882
2011						

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

13.2.1. Villamos-energia hálózat

	A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db)	Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)
1990	3674	1811	,	,
1995	4605	1931	,	,
2000	5252	2003	,	,
2001	5652	2018	,	,
2002	6175	2041	,	,
2003	5989	2068	,	,
2004	6211	2138	,	,
2005	6185	2177	,	,
2006	6439	2230	,	,
2007	6100	2302	14097	2782
2008	6740	2336	13344	2531
2009	6527	2343	13505	2525
2010	6364	2329	12513	2525
2011				

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

13.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az önkormányzati intézmények fejlesztésénél az energiatudatos szempontokat kiemelten figyelembe kell venni. A homlokzati hőszigetelések, a nyílászárócserék és a fűtés korszerűsítése az első számú feladat, lehetőség szerint megújuló energiaforrások részleges alkalmazásával.

Az elektromos energia részbeni helyi előállítását napelemek telepítésével képzeljük el, mely az intézmények és a közvilágítás energiaigényét is csökkentheti. A vízellátás és szennyvízkezelés rendszerének fejlesztése során meg kell vizsgálni, hogy környezetközeli megoldások alkalmazására milyen mértékben van lehetőség.

13.2.3. Az önkormányzati intézmények és a közvilágítás energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati energiafelhasználásról külön **energetikai felmérést, jelentést** kell készíteni, melyben nyomon-követhetőek a fogyasztási adatok, költségek, valamint fel kell vázolni e lehetséges fejlesztések irányát.

14. Környezetvédelem

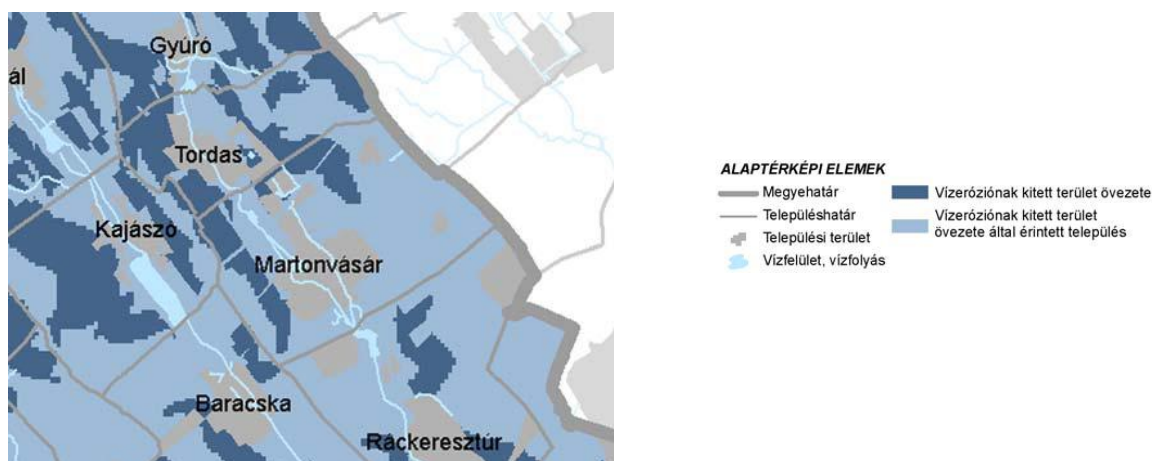
14.1. Talaj

A kistáj területének 89%-át mészlepedékes csernozjom és alföldi mészlepedékes csernozjom talaj fedi. (Dövényi, 2010) Ennek megfelelően Martonvásár legkiemelkedőbb természeti értéke a löszös kőzeten képződött mészlepedékes csernozjom, és az erdőháti határon foltokban előforduló erdőmaradványos csernozjom. (Hornyák, 2000) A Váli-víz és a Szent László-patak völgye réti öntéstalaj, mely jórészt rétként hasznosítható. (Dövényi, 2010)

14.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

A kistáj két vízfolyása a Dunáig folyó Váli-víz, és a Martonvásáron is keresztülhaladó Szent László-patak. Az árvizek kora nyáron, a kisvizek ősszel jönnek. A vízminőség II. osztályú, kisvízkor III. osztályú lehet. A talajvíz mélysége a löszhátak alatt 6 m-nél is több, a völgyeknél 4 m. Kémiai összetétele kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, keménysége 15-25 nk°, szulfáttartalma pedig 60-300 mg/l. (Dövényi, 2010)

Vízérózióknak kitett terület övezetének vonatkozó részlete (FMTrT)

14.3. Levegőtisztaság és védelme

A település levegőminőségi állapotát a lakossági fűtésből és a közlekedésből származó, valamint a mezőgazdasági műveléshez kötődő emissziók határozzák meg. A lakossági fűtésből származó emisszió a földgázprogram következtében jelentősen csökkent. A településen a vezetékes földgázhálózat kiépítettsége csaknem 100 %-os. A közintézmények mellett a lakosságnak kb. 80%-a az így biztosított gázfűtést alkalmazza. A lakosság többi része továbbra is hagyományos módon – fával vagy szénrel – fűt, mely a környezeti állapot szempontjából kedvezőtlenebb. A gázalapú energiafelhasználás elterjedése az emittált légszennyezőanyag összetételét kedvezően változtatja meg. A kibocsátott szilárd légszennyezők, valamint a CO₂ mértéke nagymértékben csökkent, míg a kibocsátott nitrogénoxidok mértéke kismértékben növekedett.

Martonvásár közigazgatási területén halad át az M7 autópálya és a 7. számú főút, melyek jelentős átmenő forgalmat bonyolítanak le. A közlekedési eredetű légszennyezés a település fő közlekedési tengelyei mentén nagymértékű, de a légszennyezettségi határértéket nem haladja meg.

A szántóföldi művelés során – elsősorban a talajművelési és betakarítási munkálatok alkalmával – jelentős mennyiségű por kerülhet a levegőbe, különösen akkor, ha száraz a talaj. Szeles időben a

levegőbe került finomabb részecskék nagy távolságokra is eljuthatnak, megnövelve a lakott területekre jutó por mennyiségét is.

Martonvásáron nincs telepített légszennyezettség-mérő és pollenmérő állomás, így a levegő aktuális állapotára vonatkozóan mért értékek nem állnak rendelkezésre. Az emisszióforrások kis száma és a kismértékű kibocsátás alapján nagy valószínűséggel feltételezhető, hogy az év nagyobb részében a levegő minősége kiváló, az emberi egészséget veszélyeztető mértékű koncentrációk egyik szennyezőanyag esetében sem fordulnak elő. A mezőgazdasági munkálatok idején – különösen szeles időben – rövid időszakokra megemelkedhet a levegő ülepedőpor-tartalma.

14.4. Zaj- és rezgésterhelés

A közlekedésből származó zaj- és rezgésterhelés számottevő Martonvásáron, mely az M7-es autópálya, a 7-es számú főútvonal és a Budapest-Nagykanizsa vasútvonal generálta forgalomból adódik. A határértékeket a lakóterületek vonatkozásában a terhelés nem lépi át.

14.5. Hulladékkezelés

	A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (tonna)	A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (tonna)	Összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (tonna)	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont üdülők száma (db)	Szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)
1990	,	,	,	,	,	,
1995	,	,	,	,	,	,
2000	,	,	,	,	,	,
2001	,	,	,	,	,	,
2002	,	,	,	,	,	,
2003	,	,	1000	1600	,	,
2004	,	,	,	1600	,	,
2005	,	,	,	1825	120	,
2006	1149	,	1319	2201	131	,
2007	1258	,	1513	1919	,	,
2008	1481	73	1771	1919	,	1919
2009	1239	,	1416	1927	,	,
2010	1242	,	1745,2	1920	,	,
2011						

Forrás: KSH Területi statisztikai adatok

14.6. Vizuális környezetterhelés

A vizuális környezetterhelés azon elemek összessége, melyek rontják a város arculatát, zavaró hatásúak a helyben élők közérzetére. Ezen elemek megváltoztatására, újratermelődésük megakadályozására az önkormányzatnak ki kell alakítania saját szabályrendszerét.

Melyben különösen ki kell térni:

- az utcaképet meghatározó homlokzati elemekre
- hirdetőtáblákra, cégérekre
- óriásplakátokra.

14.7. Árvíz- és belvízvédelem

Rendszeresen belvízjárta terület övezetéről és a nagyvízi meder övezetének vonatkozó (FMTrT)

14.8. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

- közúti közlekedés szennyezései
- mezőgazdasági műveléskor keletkező porszennyezés
- MOL Dunai Finomító közelsége (légvonalban alig 7 km)
- illegális fakitermelés és hulladék lerakás (Gábor-majori erdő)
- Szent László-patak ökológiai állapotának folyamatos romlása
- hatalmas, összefüggő mezőgazdasági területek talajának degradációja
- Brunszvik-kastélypark értékes dendrológiai állományának állapotromlása

15. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

Martonvásáron nem ismerünk olyan tényezőt, mely katasztrófavédelmi szempontból befolyásolná a területhasználatot.

III. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

Vizsgált tényezők		Egymásra gyakorolt hatás
fiatal, aktív társadalom	szolgáltatások, helyi munkahelyek hiánya	alvó város
együtműködések hiánya	működő közösségek	elszeparáltság
Budapest közelsége, jó elhelyezkedés	befektetések ösztönzése	eredményre vezethet
ingatlanpiac helyzete	növekvő lakosságszám	gazdasági élénkülés, kereslet bővülése
önkormányzat pénzügyi helyzete	alacsony saját bevételek	a saját bevételek növelésére van szükség
önkormányzati vagyongazdálkodás	fejlesztések	szükséges és elégséges feltételek megállapítása, értékesítések, bérbeadások ésszerű arányának megtalálása, gazdasági szempontok érvényesítése
településüzemeltetés működése	önkormányzati energiagazdálkodás	megtakarítások érhetőek el
természeti adottságok/ épített környezet	hiányos szolgáltatások	a Martonvásárra látogatók csökkenése, korlátozott időtöltés a településen
területhasználati konfliktusok	hiányos szabályozások, elmaradó számonkérések	a rossz tájhasználat tovább folytatódik.
védett értékek állapota, használata	tulajdonjogi viszonyok	fejlesztések elmaradása, egyedi érdekek érvényesülése
közlekedési és közmű infrastruktúra állapota	önkormányzat alacsony saját bevételei / pályázatok hiánya	fejlesztések / karbantartások elmaradás
kevés parkolóhely a városközpontban	növekvő autós szám	a parkolási problémák tovább fokozódnak
növekvő hulladékmennyiség	szelektív gyűjtés – környezettudatos szemlélet valódi bevezetésének elmaradása, számonkérése	illegális hulladéklerakás megnövekedése
humán erőforrás hiánya a városházán és az önkormányzat intézményeinél	pályázatok megvalósítása	menedzselési problémák, nem megfelelő fejlesztések indulnak

2. A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése – SWOT analízisek

A SWOT

- **Erősségek:** belső tényezők: pozitív dolgok, amik jól működnek és lehet rá befolyás, hogy még jobban működjenek.
- **Gyengeségek:** belső tényezők: olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyás, hogy jobb legyen.
- **Lehetőségek:** külső tényezők: olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.
- **Veszélyek:** külső tényezők: olyan korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.

2.1. Humán erőforrások, helyi társadalom

Erősségek	Gyengeségek
- érettségivel, diplomával rendelkezők száma nő - a lakosság fiatal, az állandó lakónépességnek csak az ötöde idős - erős civil társadalom, működő közösségek	- együttműködések hiánya (Önkormányzat – MTA Agrártudományi Kutatóközpont, Önkormányzat – Civilek, Önkormányzat – gazdasági szektor, Önkormányzat – Egyházak) - kommunikáció (Önkormányzat – lakosság, Civilek – lakosság, Szolgáltatások - lakosság)
Lehetőségek	Veszélyek
- Budapest közelsége és a kisvárosi nyugalom miatt a betelepülés mértéke növekszik	- negatív gazdasági folyamatok következtében a más településen dolgozók száma nő - a lakosság napi problémái nem teszik lehetővé a közösségi életben való aktív részvételt

2.2. Gazdaság, turizmus

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none">- külföldieket is vonzó nyári hangversenysorozat- a helyi önkormányzat által nyújtott támogatások	<ul style="list-style-type: none">- kereskedelmi szálláshelyek száma kevés- rendezvények hiánya- rendezvényszervezésre alkalmas kulturális közösségi ház hiánya- munkahelyteremtés- pénzhiány az önkormányzatnál, eladósodottság- az önkormányzat nem képes az irányító szerepre a fejlesztési folyamatokban
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none">- a helyi önkormányzat adóbevétele nő- regisztrált vállalkozások száma nő	<ul style="list-style-type: none">- múzeumi látogatások száma csökken- turisták száma csökken- működő vállalkozások száma csökken- rendezvények alacsony látogatottságúak- a befektetők továbbra sem veszik észre a települést, illetve a gazdasági válság visszafog bárminemű fejlesztést- az önkormányzat további eladósodása

2.3. Terület-felhasználás, települési arculat, értékvédelem

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none">- falusias beépítés, kertes házak- helyi védelemre érdemes műemlékek	<ul style="list-style-type: none">- műemlékek állapota folyamatosan romlik, népszerűségük csökken
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none">- a lakásállomány folyamatosan növekszik- számos országos védettségű műemlék	<ul style="list-style-type: none">- az eladó ingatlanok száma növekszik- járműforgalom rontja a főút menti épületek állapotát

2.4. Táj- és környezetvédelem, zöldfelületek, környezetgazdálkodás

Erősségek	Gyengeségek
- kedvező elhelyezkedésű beépítetlen terület, zöldterületek	- kihasználatlan zöldterületek - mezőgazdasági területek védőfásításának mértéke alacsony - mezőgazdasági művelésből jelentős porszennyezés származik
Lehetőségek	Veszélyek
- a település külterületén található a Gábor-majori és a Felső-majori erdő - Brunsvik-kastélykert országos természetvédelmi terület	- MOL Dunai Finomító közelsége negatívan befolyásolja a légszennyezést - gépkocsiforgalom por-, zaj- és légszennyezése

2.5. Közlekedés

Erősségek	Gyengeségek
- jelzőlámpák forgalomhoz igazodó programozása - helyi tömegközlekedés Erdőhát és Kismarton felé jól működik	- a Szent László-patakon csak egy átkelési lehetőség - kerékpársáv csak a 7-es főút egy szakaszán - nincs kerékpárút - gyalogos átkelők száma nem elégséges - a helyi tömegközlekedés lefedettsége nem megfelelő - a helyi tömegközlekedés nem népszerű - belterületi utak rossz állapota
Lehetőségek	Veszélyek
- M7-es és M6-os autópálya közelsége - vasútállomás, frekvenciált vasúti útvonal - 7-es sz. országos főút	- egyre növekvő áthaladó forgalmat a település nem bírja el - intenzív áthaladó forgalom miatt a településen belüli közlekedés is nehézkes - nem jelzőlámpás gyalogos átkelőknél az autósok nem adnak elsőbbséget - a városközpontban keskeny járdák - állami közutak állapota romlik

2.6. Közművek

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none">- csatornahálózatra történő rákötések száma nő- szelektív hulladékgyűjtés működik	<ul style="list-style-type: none">- a szennyvíztisztító kapacitása nem elégséges- a szelektív hulladékgyűjtés a lakosság körében nem elég népszerű- az emberek szelektív hulladékgyűjtés szabályait nem alkalmazzák- nincs teljes csatornázottság
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none">- vízfogyasztás csökken- háztartási gázfogyasztás csökken	<ul style="list-style-type: none">- összes gázfogyasztás nő

2.7. Közszolgáltatások – intézményi infrastruktúra

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none">- széleskörű szociális ellátás- időskorúak otthonának férőhelyszáma nő- óvodába beiratott gyermekek száma nő- színvonalas általános iskolai és művészeti oktatás- kutatás – fejlesztés, Felsőfokú oktatás, MTA Agrártudományi Kutatóközpontja	<ul style="list-style-type: none">- bölcsőde hiánya- óvoda korlátolt befogadóképessége- orvosok száma a lakosságszám növekedése ellenére változatlan- városiasodás elmaradása, nincs valódi belváros- alvó város, gyenge szolgáltatások
Lehetőségek	Veszélyek
	<ul style="list-style-type: none">- általános iskolai tanulók száma csökken- hiányos intézményi ellátottság miatt az elvándorlás nő

IV. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.

1.1. A folyamatok értékelése

1.1.1. Humán erőforrások – helyi társadalom

- A helyi lakosság száma folyamatosan emelkedik.
- Jelentős arányú a fiatal, aktív munkavállaló.
- A munkanélküliség aránya nem magas.
- Magas a születések száma.
- Aktív közösségek működnek, de a hálózatosodásuk problémákba ütközik.
- A helyi vállalkozások minden irányú együttműködései hiányoznak.
- Átlag feletti a magas iskolai végzettségű lakosok száma.

1.1.2. Gazdaság, turizmus

- Hiányos helyi szolgáltatások, megszűnő vállalkozások.
- A településre látogatók száma stagnál, új attrakciókra van szükség.
- A szolgáltatások bővítésére van szükség.
- Munkahelyteremtésre van szükség, hogy csökkenthető legyen a napi szinten ingázók száma, és a környéken tapasztalható munkanélküliség csökkenjen.
- Romlanak az önkormányzat gazdasági kilátásai.

1.1.3. Terület-felhasználás, települési arculat, értékvédelem

- Nem létező települési arculat, egyéni érdekek érvényesülése a közösségi érdekekkel szemben.
- Az épített értékek állagromlása, alulhasznosítottsága problémákhoz fog vezetni.
- A szabályozások nem követik az igényeket és a valódi terület-használatot, vagy nem számon kérhetők.

1.1.4. Táj- és környezetvédelem, zöldfelületek, környezetgazdálkodás

- Községi zöldfelületek hiánya, a kastélypark zártsága miatt a helyi elérési lehetőségek korlátozottak.
- A Szent László patak és környezetének állapota folyamatosan romlik.
- Az együttműködések és a szemléletformáló akciók hiányoznak.

1.1.5. Közlekedési infrastruktúra

- A belterületi utak állapota folyamatosan romlik.
- gyalogos közlekedési infrastruktúra kialakulatlan, nincs fejlesztve.

1.1.6. Közmű infrastruktúra

- Az idősödő közmű-hálózatok cseréjére nincs mód, veszélyezteti az üzemszerű működést, balesetekhez vezethet.

1.1.7. Közszolgáltatások - Intézményi infrastruktúra

- Az épületállomány állagromlása, a fejlesztések elmaradása többlet fenntartása költséget jelent.
- A fejlesztések nem követik a kapacitás-igényeket.
- A megtörtént fejlesztések nem veszik figyelembe a fenntartható üzemeltetés hosszú távú szempontjait.

1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Külső tényezők	
Befektetések Martonvásárra érkezése (tőkebeáramlás)	Munkahelyteremtéssel és az önkormányzati gazdálkodás stabilizálásával járna.
Önkormányzati gazdálkodás (állami feladatfinanszírozás)	Nem megfelelő szintű külső finanszírozás, szükséges a helyi bevételek megfelelő szinten tartása.
A rendezési eszközök felülvizsgálata során eljáró hatóságok nem komplexen vizsgálják a terület-használati igények megváltozását	Az egyeztetések során előfordulhat, hogy nem a valódi igények és szándékok érvényesülnek.
Állami szabályozások megléte és számonkérése, számon kérhetősége, a helyi érdekekkel való összeegyeztetése	Az állami és a települési érdekek nem minden esetben találkoznak.
Állami céltámogatások és „értelmes” pályázatok megléte	Rossz pénzfelhasználás, az igényelt fejlesztések elmaradása.

Belső tényezők	
Önkormányzati gazdálkodás (saját bevételek)	Megfelelő szintű helyi adóztatás, mellyel biztosítható az üzemeltetés és fejlesztés.
Együttműködések megléte	Gazdálkodó szervezetek, civilek, önkormányzat együttműködéséből forrásbevonás és fejlesztések megvalósítása következhet.
Önkormányzati szabályozások megfelelése és számonkérése	Önkormányzati jogalkotás szakmai háttérét meg kell erősíteni, a számonkérés feltételeit meg kell teremteni
Tájhasználók	Mezőgazdasági tájhasználatból következő „károk” enyhítése nem történik meg.
Pályázati önrészek biztosításának nehézsége	Önkormányzati gazdálkodás kiszámíthatatlan.
Szakemberek hiánya/ megléte	Megfelelő előkészítés hiányzik.

1.3.A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

A jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészített koncepció és stratégiai dokumentumok megléte a garancia arra, hogy a rendezési eszközökhöz is igazodó fejlesztési elképzelések valósuljanak meg. A tervek és dokumentumok közötti disszonanciák megszüntetéséről a legrövidebb időn belül gondoskodni szükséges!

- A koncepció, a stratégia és a településrendezési eszköz készítésének módját a korábbi tervekre is figyelemmel kell meghatározni.
- A koncepció és a településszerkezeti terv egymással tartalmi összhangban készül.
- A stratégia a koncepcióval összhangban, a településszerkezeti terv figyelembevételével kerül kidolgozásra.
- A helyi építési szabályzat a településszerkezeti tervvel összhangban – a tervezett változások időbeli ütemezésének figyelembevételével – készül.

2. Problématérkép/értéktérkép

A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása.

A térképi ábrázolást a 2. számú melléklet tartalmazza.

3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.1.A településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

3.1.1. Városközpont (Akcióterület)

Lehatárolás vonala: A vasútállomástól indulva a kastélypark külső kerítése – a sporttelepet határoló utcák – Sporttelep utca – régi tűzoltószertár és zöldterület ingatlanja - Szent László patak – Szent László lakópark és a korábbi lakott terület határa a Jókai utcával egy vonalban – Jókai utca – Deák Ferenc utca – A Rákóczi utca páratlan oldalán lévő ingatlanok hátsó telekhatárai – a Kolozsvári utca ingatlanjainak hátsó telekhatárai – a műemlék magtár és a Pápay Ágoston iskola területe.

Indoklás: az a terület, ahol az önkormányzatnak közvetlen befolyása van a fejlesztésekre.

Jellemzők: Igazgatási és intézményi funkciók, szolgáltatások jelentős része, kulturális és sporthelyszínek, kastélypark megközelítése.

3.1.2. „Budai” településrész

Lehatárolás vonala: A vasúti terület – a „vasút melletti” lakópark külső telekhatárai – a belterület határa – a Petőfi utca Gábor Áron utca felé eső ingatlanjainak hátsó telekhatára a Mikszáth Kálmán utcáig – a Budai úti ingatlanok hátsó telekhatára - Deák Ferenc utca – A Rákóczi utca páratlan oldalán lévő ingatlanok hátsó telekhatárai – a Kolozsvári utca ingatlanjainak hátsó telekhatárai – a műemlék magtár és a Pápay Ágoston iskola külső határai.

Indoklás: a város régi lakóterülete.

Jellemzők: családi házas beépítés, temető és vásártér területe, gazdasági terület, vegyes utcakép, vegyes anyaghasználat, megfelelő térarányok.

3.1.3. „Keleti” településrész

Lehatárolás vonala: a Petőfi utca Gábor Áron utca felé eső ingatlanjainak hátsó telekhatára a Mikszáth Kálmán utcáig – a Budai úti ingatlanok hátsó telekhatára - Deák Ferenc utca – A Jókai utca a Szent László útig – a Szent László út – a belterület határa.

Indoklás: utcánként hasonló időben és stílusban megépített ingatlanállomány.

Jellemzők: családi házas, sorházas beépítés, vegyes utcakép, magastető alkalmazása, vegyes anyaghasználat, a sorházak jó megoldást kínálnak kisvárosi telepítésre.

3.1.4. „Fehérvári” településrész

Lehatárolás vonala: a sporttelepet határoló utcák – Sporttelep utca – Szent László patak – belterület határa a kastélypark kerítései – kastélypark kerítése a sportpályáig.

Indoklás: a város Székesfehérvár felé eső területe, jól lehatárolható

Jellemzők: családi házas beépítés, vegyes utcakép, magastető alkalmazása, vegyes anyaghasználat, megfelelő térarányok.

3.1.5. „Északi” településrész

Lehatárolás vonala: a vasúti terület és az autópálya közötti belterület.

Indoklás: külön egységet képez a város szerkezetében.

Jellemzők: családi házas beépítés, vegyes utcakép, magastető alkalmazása, vegyes anyaghasználat, megfelelő térarányok.

3.1.6. „Szent László” lakópark településrész

Lehatárolás vonala: a Szent László patak – a belterület délkeleti határa – a Szent László út – a lakott terület korábbi széle.

Indoklás: külön egységet képez a város szerkezetében.

Jellemzők: egy időben épült, hasonló megjelenésű, zömében többlakásos épület.

3.1.7. „Vasút melletti” lakópark településrész

Lehatárolás vonala: a vasúti terület – a Bajcsy-Zsilinszky utca ingatlanjainak hátsó telekhatára (korábbi belterületi határ) – A Táncsics utca ingatlanjainak hátsó telekhatára (korábbi belterületi határ) – belterület határa (paralelogramma formájú terület)

Indoklás: külön egységet képez a város szerkezetében.

Jellemzők: 2013-ban induló fejlesztés.

3.1.8. Brunsvik kastély parkja

Lehatárolás vonala: Brunsvik kastély és parkja

Indoklás: külön egységet képez a város szerkezetében.

Jellemzők: országosan védett műemlék.

3.1.9. Orbánhegy

Lehatárolás vonala: Zártkert

Indoklás: külön egységet képez a város szerkezetében.

Jellemzők: egyre több lakóingatlanként használt épület, a szőlőtermelés felhagyása, vegyes utcakép, egyes pincék értékesek.

3.1.10. Erdőhát

Lehatárolás vonala: Erdőhát beépítésre szánt területe.

Indoklás: külön egységet képez a város szerkezetében.

Jellemzők: a korábbi állami gazdasági központ épületeinek, környezetének állapota folyamatosan romlik, az utcakép negatívan változik.

3.1.11. Kismarton

Lehatárolás vonala: Kismarton major beépítésre szánt területe.

Indoklás: külön egységet képez a város szerkezetében.

Jellemzők: vegyes utcakép, „cselédházak”.

3.1.12. Térképi lehatárolás

A térképi lehatárolást az 1. számú melléklet tartalmazza.

3.2. A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

3.2.1. Temető melletti lakókörnyezet (nem akcióterület)

Lehatárolás vonala: Bajcsy-Zsilinszky utca – temető határa – Orgona utca

Indoklás: Az épületállomány és az itt élők helyzete.

Jellemzők: Méretéből adódóan nem képez valódi szegregátumot, de településképi, életminőségi, szabályozási problémákat okoz. Félő, hogy az épületegyüttesek és a lakókörnyezet állapota tovább romlik.

3.2.2. Kismarton lakókörnyezet (nem akcióterület)

Lehatárolás vonala: Kismarton major beépítésre szánt területe.

Indoklás: Az épületállomány és az itt élők helyzete

Jellemzők: Nehéz közlekedési viszonyok, munkanélküliség, romló környezeti és lakásállapotok.

V. MARTONVÁSÁR JÖVŐKÉPE(I)

Beethoven városa – Járasszékhely és Kutatóváros

1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

1.1. „Beethoven Városa”

- Martonvásár népszerű célpont, nemzetközileg ismert hely, a hazai Beethoven kultusz központja.
- Martonvásár ismert kulturális életéről, kulturális közösségeiről, az Óvodamúzeumra alapozott családbarát turisztikai fejlesztéseiről.
- Martonvásáron a látogatóknak (is) szóló rendezvények széles körben népszerűek.
- Martonvásáron a kialakult egységes városarculat elemei a település számos pontján, a települést bemutató felületeken is megjelennek, és a város védjegyévé válnak.
- Martonvásár alkalmas az intenzív idegenforgalom magas színvonalú kiszolgálására, a turisták ellátására.
- Jó érzés martonvásárinak lenni.

1.2. „Élhető Kisváros”

- Martonvásáron kiépült a teljes közlekedési infrastruktúra, aszfaltozott utcák, burkolt járdák találhatóak a településen, a felszíni vizek kezelése, elvezetése megoldott.
- Martonvásáron megfelelő egészségügyi alapellátás áll a helyi lakosok rendelkezésére.
- Martonvásáron jó a közbiztonság.
- Martonvásáron a közmű-infrastruktúra és a rendszerek nagyon jó állapotúak, mindenhol kiépültek.
- Martonvásáron a Polgármesteri Hivatal szolgáltatásainak középpontjában a lakosság áll.
- Martonvásáron minden korosztály számára adott a lehetőség kikapcsolódásra, szórakozásra.
- Martonvásár utcáinak képe az ingatlanok igényes megjelenésének köszönhetően egységes.
- Martonvásáron jó élni.

1.3. „Közösségi Város”

- Martonvásáron közösségformáló és közösségépítő rendezvények, programok zajlanak.
- Martonvásár lakosai aktívan részt vesznek a helyi demokráciában, párbeszédben, kiveszik részüket a közösségi munkából.
- Martonvásáron a szolidaritás érvényesül a helyi szociálpolitikában és elterjed az önkéntesség, egymás segítése.
- Martonvásáron a civil szervezetek száma és létszáma folyamatosan bővül, az általuk végzett tevékenységekhez sokan csatlakoznak.

1.4. „Zöld Város”

- Martonvásáron fenntartható módon történik az intézmények fejlesztése.
- Martonvásáron népszerű és igényes közösségi zöldfelületek, rekreációs területek állnak a lakosok rendelkezésére.
- Martonvásáron rendszerben tartott porták (telkek és lakóingatlanok előtti közterületek) találhatóak.
- Martonvásáron a környezeti értékek, adottságok megóvása a lakosság számára fontos szempont.
- Martonvásáron a zöldfelületek igényes kialakítása a város arculatának fontos része.

2. A város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

2.1. „Lehetőségek Városa”

- Martonvásáron jól prosperáló vállalkozások működnek, megfelelő minőségű és mennyiségű munkahelyet kínálva a város és a környék lakosságának.
- Martonvásár a térség meghatározó települése, központja.
- Martonvásár távolsági közlekedési infrastruktúrája folyamatosan fejlődik.
- Martonvásáron elérhetőek a lakosság számára fontos szolgáltatások.
- Martonvásáron a humán erőforrás és a fejlett infrastruktúra megfelelő háttérrel biztosít befektetésekhez, fejlesztésekhez.
- Martonvásár a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpontjának folyamatos fejlődése révén, és a járási székhely státuszából adódóan joggal viseli a **Járásszékhely és Kutatóváros** címet.

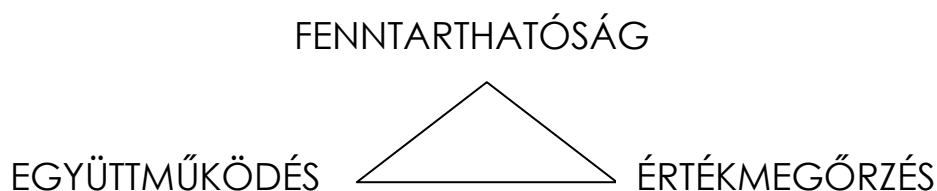

3. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztésnek a meghatározott célokon és részcélokon keresztül a fent megfogalmazott jövőkép elérését kell szolgálnia. Martonvásáron a városfejlesztésnek a következő három alapelvet kell követnie:

- Hosszú távú és **fenntartható** fejlődési irány kijelölése városunk (és térségünk) számára, mely elsősorban megújuló energiaforrások alkalmazásával lehetőséget nyújt az energetikai és gazdasági részleges önállóság elérésére az ökológiai egyensúly megtartása mellett.
- Az **együtműködések** megteremtése az önkormányzat, a civil szféra, a vállalkozások és további partnerek között olyan módon, hogy ez a település fejlődését munkahelyteremtéssel, közösségépítéssel, hálózatosodással segítse.
- Az **értékmegőrzés** erősítése úgy, hogy a leltárba vett örökségünket megóvjuk, adottságainkat jobban kiaknázva fenntartható módon, az együtműködések szélesítése mellett fejleszteni tudjuk.

A városfejlesztési részcélok meghatározásánál a településfejlesztési koncepciónak meg kell állapítania, hogy az önkormányzat számára milyen jellegű feladat jelentkezik az adott rész cél megvalósítása során.

VI. CÉLOK

1. A település fejlesztését szolgáló átfogó célok meghatározása

- Erős és együttműködő **helyi társadalom** kialakulása, a **humán erőforrások** fejlesztése és kiaknázása.
 - A **gazdaság és a turizmus** fejlesztése a helyi adottságokra és értékekre alapozva.
 - A **terület-használat** optimalizálása, belvárosi, városközponti és gazdasági-ipari környezetben történő fejlesztések lehetőségének megteremtése. A **városarculat** - szabályozási eszközök és ösztönző-szankcionáló módszerek segítségével történő - formálása az igényes és egységes megjelenés kialakítása céljából. Az **épített és táji értékek** védelmének és megfelelő hasznosításának biztosítása.
 - **Táj- és környezetvédelem, zöldfelületek, környezetgazdálkodás** előtérbe helyezése - a környezet megóvása és fejlesztése a szabályozások és a társadalmi szemléletformálás eszközeivel.
 - A **közlekedési és a közmű infrastruktúra**, az önkormányzati tulajdonú ingatlanok, **intézményi infrastruktúra** fenntartható fejlesztése a XXI. század elvárásainak megfelelően.
-

2. A célok/részcélok megvalósítását szolgáló akciótervek

A részcélokhoz kapcsolódó feladatokat az önkormányzati munkavégzés szerint csoportosított akciótervekbe kell sorolni. Az akciótervek részét képezhetik az önkormányzat Gazdasági Programjának (Ciklusprogram).

A feladatvégzés alapján a következő területekre bontva javasoljuk az akcióterveket kidolgozni:

- Jogalkotás
- Gazdálkodás
- Városüzemeltetés
- Városfejlesztés
- Együttműködések erősítése – Közösségépítés és kommunikáció
- Térségi szerep és térségfejlesztés

3. Részcélok meghatározása ágazatonként (beavatkozási területenként), a jövőkép, a célok és az akciótervek összefüggései, kapcsolata

3.1. Humán erőforrások – helyi társadalom

<u>Részcélok</u>	A rész cél megvalósulásához szükséges feltételek, összefüggések, kapcsolódási pontok, szempontok	Jövőkép					Akcióterv					
		Beethoven Városa	Élhető Kisváros	Közösségi Város	Zöld Város	Lehetőségek Városa	Jogalkotás	Gazdálkodás	Városüzemeltetés	Városfejlesztés	Együttműködés	Térségfejlesztés
A lakosság szám lassú növelése, a fiatalok helyben tartása	Az intézményi ellátórendszer infrastrukturális fejlesztése		X	X		X				X		
A fiatakorúak és az idősek aktív részvétele a közösségi életben	Az iskoláskorúak és nyugdíjas korúak azok, akik folyamatosan a településen tartózkodnak, az ő aktivizálásuk megmozgatja a teljes helyi társadalmat (további célcsoportok: kismamák, szociálisan rászorulóak)			X							X	
A Polgármesteri Hivatal lakosságbarát szervezetfejlesztése	Ügyközpontúság helyett ügyfélközpontú szolgáltatás		X				X					
A Képviselő-testület aktív részvétele a mindennapi önkormányzati, hivatali munkában	A polgármesteren kívül szükséges további emberek bevonása a hatékony és eredményes munkavégzés érdekében	X	X	X	X	X	X					
Az önkormányzati intézmények, cégek humán-erőforrás fejlesztése	Megfelelő struktúrák és személyek megtalálása	X	X				X				X	
Az önkormányzat és a lakosság közötti kommunikáció fejlesztése	Helyi média több lábra állítása, a kor követelményeinek megfelelő kommunikáció	X		X							X	
A helyi kulturális hagyományok megőrzése, fejlesztése, népszerűsítése	Azon közösségek, intézmények támogatása, melyek ilyen jellegű tevékenységet folytatnak	X		X							X	
A helyi civil közösségek támogatása	Egységes rendszerben, az önkormányzati és a vállalkozói támogatások átlátható kezelésével, ideértve a sport, kulturális, szabadidős			X				X			X	

Önkormányzati cégek fenntartható fejlesztése	Humán-erőforrás és tárgyi-infrastrukturális feltételek javítása		X			X	X		X	X		
Kulturális terület szervezeti fejlesztése	Intézményi keretek megteremtése, fejlesztése	X					X				X	
Helyi és környékbeli termékek, szolgáltatások népszerűsítése	Marketingtevékenység, rendezvények szervezése			X		X					X	X
Áttekinthető és tervezhető önkormányzati gazdálkodás	Kiegyensúlyozott költségvetési politika kialakítása	X	X	X	X	X		X				
A térség központi településévé válás	A térség / járás központi funkcióinak ellátása					X						X

3.3. Terület-felhasználás, települési arculat, értékvédelem

Részcélok	A rész cél megvalósulásához szükséges eszközök, összefüggések, kapcsolódási pontok, szempontok	Jövőkép					Akcióterv					
		Beethoven Város	Élhető Kisváros	Közösségi Város	Zöld Város	Lehetőségek Város	Jogalkotás	Gazdálkodás	Városüzemeltetés	Városfejlesztés	Együttműködés	Térségfejlesztés
A lakóterületek fejlesztése	Koncepciók kidolgozása, szabályozások felülvizsgálata – lakóterület fejlesztése csak a megfelelő intézményi infrastruktúra-bővítés és a teljes műszaki infrastruktúra kiépítés megvalósulása esetén támogatható		X				X			X		
A városközponti és gazdasági-ipari területek fejlesztési lehetőségeinek megteremtése	Koncepciók kidolgozása, szabályozások felülvizsgálata	X	X			X	X			X		X
A települési arculat fejlesztése	A közterületek-zöldfelületek fejlesztése, az előírások egyértelműsítése, ösztönzők beépítése a szabályozásba és a helyi adórendszerbe		X		X		X			X		
Helyi épített örökség védelme, fenntartható fejlesztése	Szabályozások - kedvezmények, ösztönzők beépítésével	X			X		X			X		

3.4. Táj- és környezetvédelem, zöldfelületek, környezetgazdálkodás

Részcélok	A rész cél megvalósulásához szükséges eszközök, összefüggések, kapcsolódási pontok, szempontok	Jövőkép					Akcióterv					
		Beethoven Város	Élhető Kisváros	Közösségi Város	Zöld Város	Lehetőségek Városa	Jogalkotás	Gazdálkodás	Városüzemeltetés	Városfejlesztés	Együttműködés	Térségfejlesztés
Zöldfelületek megőrzése, növelése, gazdagítása	Városüzemeltetés fenntartható, szakszerű működtetése, beépítések korlátozása			X	X		X		X	X		
Város-szépítés	Lakosság bevonása, arculati elemek kihelyezése, város-szépítési akciók			X	X			X				
Rendezett porták elterjedése	„Szép porta”, rendszeres ellenőrzések, előírások, támogatás		X		X		X				X	
Kültéri sport- és szabadidős létesítmények, játszóterek fejlesztése	A lakossági és közösségi igények figyelembevétele		X		X				X			
Fenntartási, üzemeltetési feladatok tervszerű végrehajtása	Ütemezett feladat-végrehajtás, tervezés		X		X			X				
A hulladékgazdálkodás, a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése	Szemléletformálás, megfelelő szabályozás				X		X	X				
Környezettudatos szemlélet elterjesztése	Illegális hulladéklerakás megszüntetése, helyi lakosság felelősségérzetének növelése, a csapadékvíz felhasználási lehetőségeinek elterjesztése a lakosok körében, ivóvízfogyasztás mérséklése, előadások, közös programok, séták, környezeti nevelés bevezetése az óvodások és iskolások körében		X		X		X	X		X		
Levegő minőségének javítása, zajterhelés csökkentése	Zöldfelületek jó karban tartása és növelése, védőfásítás, zajkibocsátás szabályozása		X		X		X	X				
A talaj és a felszín alatti vizek védelme	Területhasználatok rendszeres ellenőrzése, szabályozása				X		X					

Helyes csapadékgazdálkodás, felszíni vizek kezelése	Csapadékcsatornák létesítése, vízvezető árkok kotrása, burkolt felületek drasztikus növekedésének elkerülése, gyephézagos és porózus burkolóelemek használata, felszíni lefolyás késleltetése (beszivárogtatás)			X	X		X		X	X		
Egyedi tájértékek megőrzése	Kultúrtörténeti, természeti és tájképi egyedi tájértékek	X			X		X					
Háztáji növénytermesztés elterjesztése	Haszon-kertek elterjesztése, az árúk átvételi rendszerének kialakítása				X		X				X	

3.5. Közlekedési infrastruktúra

Részcélok	A rész cél megvalósulásához szükséges eszközök, összefüggések, kapcsolódási pontok, szempontok	Jövőkép					Akcióterv					
		Beethoven Városa	Élhető Kisváros	Közösségi Város	Zöld Város	Lehetőségek Városa	Jogalkotás	Gazdálkodás	Városüzemeltetés	Városfejlesztés	Együttműködés	Térségfejlesztés
A települési adatok kezelése és nyilvántartása	Digitális nyilvántartás a meglévő állapotról a tervek integrálásával, a közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztéséhez szükséges nyilvántartások vezetése		X				X		X			
Gyűjtő funkciójú utak fejlesztése/ karban tartása	Aszfaltburkolatú, szegélyekkel kiépített, 5-7 m széles útszakaszok, ezen utakkal párhuzamosan jellemzően járda kiépítése szükséges		X						X	X		
Lakó- és szolgáltató utcák fejlesztése/ karban tartása	Aszfaltburkolatú, 3-5 m széles útszakaszok, vegyes használatú, esetleg forgalomcsillapítással, itt nem szükséges párhuzamos járda		X						X	X		
Parkolási problémák kezelése	Lehetőség szerint az igényeknek megfelelő mennyiségben, aszfaltburkolattal, kiselemes térburkolattal		X							X		
Közlekedésbiztonság javítása	A közlekedési rend felülvizsgálatával, biztonságos		X						X			

	útviszonyok megteremtésével																				
Gyalogos- és kerékpáros infrastruktúra fejlesztése	A főutakkal és gyűjtő utakkal párhuzamosan kiselemes vagy aszfaltozott járda építése, a megfelelő helyeken gyalogos átkelőhelyek kialakítása, kerékpáros közlekedés infrastruktúrájának kiépítése a szomszédos települések irányába, a településrészek közötti gyalogos és kerékpáros összeköttetések javítása			X	X															X	
A helyi tömegközlekedés fejlesztése (a külterületi részek jobb elérése érdekében)	A városüzemeltetés támogatásával			X																X	
A vasúti közlekedés fejlesztése	Nem önkormányzati hatáskör, legfeljebb kialakuló ipari park bekapcsolásának biztosítására			X				X	X												
Az állami közúthálózat helyi szakaszainak fejlesztése	Nem önkormányzati hatáskör, 7-es főút települési elkerülő, és az M7-es csomópontig tartó szakasza, M11 autót			X				X	X												

3.6. Közmű infrastruktúra

Részcélok	A rész cél megvalósulásához szükséges eszközök, összefüggések, kapcsolódási pontok, szempontok	Jövőkép					Akcióterv														
		Beethoven Város	Élhető Kisváros	Közösségi Város	Zöld Város	Lehetőségek Városa	Jogalkotás	Gazdálkodás	Városüzemeltetés	Városfejlesztés	Együttműködés	Térségfejlesztés									
Települési adatokhoz való hozzáférés biztosítása	Megfelelő rendszerhez történő csatlakozás, folyamatos adatszolgáltatás számonkérése		X				X		X												
A víz- és szennyvízhálózat fenntartható fejlesztése és üzemeltetése	A nem megfelelő műszaki állapotú rendszerek cseréje		X								X	X									
Megújuló energia hasznosításának elterjesztése	Gáz és az elektromos áram fogyasztásának csökkentése					X								X	X						
Energiatakarékos közvilágítás működtetése	Fogyasztás és fényszennyezés csökkentése				X									X							

3.7. Közszolgáltatások - Intézményi infrastruktúra

<u>Részcélok</u>	A rész cél megvalósulásához szükséges eszközök, összefüggések, kapcsolódási pontok, szempontok	Jövőkép					Akcióterv					
		Beethoven Város	Élhető Kisváros	Közösségi Város	Zöld Város	Lehetőségek Városa	Jogalkotás	Gazdálkodás	Városüzemeltetés	Városfejlesztés	Együttműködés	Térségfejlesztés
Fenntartható önkormányzati vagyongazdálkodás	A vagyongazdálkodási koncepció alapján szükséges eladni, fejleszteni, üzemeltetni az egyes önkormányzati ingatlanokat	X						X	X	X		
Fenntartható intézményfejlesztés	Meg kell határozni a szükséges intézményi struktúrát, kihasználatlan, nem fenntartható intézményfejlesztések nem valósíthatók meg. A fejlesztéseknél előnyben kell részesíteni a megújuló energiaforrásokat a fenntarthatóság szellemében	X		X	X					X		

4. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre/ Akcióterületre

Erős és együttműködő helyi társadalom kialakulása, a humán erőforrások fejlesztése és kiaknázása:

- A település egész területére, a helyi lakosság minél szélesebb részvétele mellett.

A gazdaság és a turizmus fejlesztése a helyi adottságokra és értékekre alapozva:

- **Városközpont:** kulturális-turisztikai fejlesztések és szolgáltatásbővítés
- Lakóterületek: ingatlanfejlesztések
- Ipari-gazdasági területek: befektetések ösztönzése
- Mezőgazdasági területek: vállalkozások támogatása

A terület-használat optimalizálása, belvárosi, városközponti és gazdasági-ipari környezetben történő fejlesztések lehetőségének megteremtése. A városarculat - szabályozási eszközök és ösztönző-szankcionáló módszerek segítségével történő - formálása az igényes és egységes megjelenés kialakítása céljából. Az épített és táji értékek védelmének és megfelelő hasznosításának biztosítása:

- Város egésze: szabályozások kialakítása, ösztönző – szankcionáló elemek beépítése
- **Városközpont:** védett értékek fenntartható fejlesztése, közterületek arculatának javítása
- Brunszvik kastély és parkja: védett értékek megóvása, környezetterhelés csökkentése
- Lakóterületek: utcaképek javítása
- Ipari-gazdasági területek: befektetések ösztönzése

Táj- és környezetvédelem, zöldfelületek, környezetgazdálkodás előtérbe helyezése - a környezet megóvása és fejlesztése a szabályozások és a társadalmi szemléletformálás eszközeivel:

- Város egésze: szemléletformáló akciók
- **Városközpont:** zöldfelületek mennyiségi és minőségi növelése, szabadidős tevékenységek lehetőségének szélesítése
- Brunszvik kastély parkja: védett értékek, környezet megóvása
- Lakóterületek: növénytelepítés, fásítás, megfelelő hulladékgazdálkodás
- Ipari-gazdasági területek: zöld beruházások

A közlekedési és a közmű infrastruktúra, az önkormányzati tulajdonú ingatlanok, intézményi infrastruktúra fenntartható fejlesztése a XXI. század elvárásainak megfelelően.

- Város egésze: közlekedési és közmű infrastruktúra fejlesztése/ karbantartása
- **Városközpont:** gyalogos övezetek létrehozása, fenntartható intézményfejlesztés

A RÉSZLETES FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEKET A GAZDASÁGI PROGRAM ÉS A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ AKCIÓTERVEK TARTALMAZZÁK!

VII. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

1.1. Társadalmi szempontok

- A lakosságszám megfelelő ütemű növekedése.
- Feszültségek feloldása – társadalmi igények figyelembe vétele.
- A települési szintű közösségi szempontok előtérbe helyezése a lokális, egyedi érdekekkel szemben.
- A növekvő lakosságszámhoz szükséges humán-infrastruktúra fejlesztések lehetőségének megteremtése.

1.1.1. Lakosságszám

Tényező/ szempont	Lakos szám (fő)
Meglévő lakosságszám (2011)	5740
A „Vasút melletti lakópark” településrész betelepülése: - 40*4 lakás*3 fő=480 - 14*2 lakás*3 fő=84 - 13*1 lakás*3 fő=39	603
Már beépült környezetben lévő üres telkek beépítésével: - 10*4 lakás*3 fő=120 - 15*1 lakás*3 fő=45	165
Tömbbelsőben kialakítható telkek beépítésével - 80 lakás*3 fő=240	240
Összesen	6748

MEGÁLLAPÍTÁS: A település infrastruktúrájának figyelembe vételével nincs szükség további belterületbe vonással járó lakóterület fejlesztésre. A rendezési eszközökben kijelölt lakóterületek helyett érdemes gazdasági-ipari területet máshol kijelölni!

1.1.2. Lakosságszám növekedés

Dátum	Lakosságszám/ becsült lakosságszám (fő)
2011	5740
2021	6220
2031	6570

1.1.3. A humán infrastruktúra-fejlesztés szükségessége

Lakosságszám	Humán-infrastruktúra fejlesztése	Rendezési eszközökben szükséges változás
5740	óvodafejlesztés – 2 csoportszoba	nem
5860	iskolafejlesztés – 2 terem óvodafejlesztés – 1 csoportszoba, tornaszoba orvosi rendelő – 1 egység	nem
6000	iskolafejlesztés – 2 terem, sportcsarnok, új tornaterem óvodafejlesztés – 1 csoportszoba bölcsőde – 2 egység művészeti iskola fejlesztése orvosi rendelő – 1 egység	
6500	iskolafejlesztés – 5 terem, sportcsarnok, új tornaterem óvodafejlesztés – 3 csoportszoba, sportszoba bölcsőde – 1 egység temető fejlesztése orvosi rendelő – 2 egység	igen – intézményi pótterület felhasználása

JAVASLAT: Kossuth tér intézményi pótterületként való megjelölése.

1.2. Gazdasági szempontok

Munkahelyteremtő beruházásoknak megfelelő területek kijelölése

- Autópálya-csomópont közelében lévő ipari-gazdasági területek megtartása.
- Autópálya és vasút között elhelyezkedő terület kijelölése.
- Összefüggő, min. 100 ha méretű ipari-gazdasági terület.
- Alacsonyabb értékű mezőgazdasági területek kijelölése, ha lehetséges.
- A Településszerkezeti Tervben és a Szabályozási Tervben szereplő lakóterületek csökkentése a gazdasági területek javára.

Országos-megyei területrendezési tervek:

- Közlekedésfejlesztési szempontok figyelembe vétele (7-es út elkerülő szakasza, M11-es autópályát, vasútfejlesztési elképzelések).

JAVASLAT: Erdőhát térségében új, gazdasági-ipari övezet kijelölése.

1.3. Környezeti szempontok

- Energiahatékony épületek elterjesztése
- Zöldfelületek, növénytelepítések növelés
- Gépkocsi közlekedés-tárolás, parkolási problémák optimalizálása
- Fasorok a település és tájhasználat védelmében

2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

2.1. A Rendezési Eszközök tervezését befolyásoló műszaki infrastruktúra

- M11 autóút nyomvonala
- 7-es főút elkerülő szakaszának nyomvonala
- Ipari-gazdasági terület elérését biztosító iparvágány nyomvonala
- Bajcsy-Zsilinszky utca kivezetése a 7-es főútra.
- Az Estike és a Béke utca összekötése, a személygépkocsi forgalom lebonyolítására is alkalmas, a Szent László patak feletti híddal.
- A Kodály Zoltán utca és a Sporttelep összekötése, gyalogos-kerékpáros sétánnyal.
- A Deák Ferenc utca átvezetése a 7-es út felé. (mentőállomás mellett)

2.2. Javasolt településszerkezeti változások

- A korábban új lakóterületnek kijelölt mezőgazdasági területeknek a település környezetében ne változzon a területhasználata.
- A kijelölt lakóterületek helyett a korábban megfogalmazott kritériumoknak megfelelő ipari-gazdasági terület kijelölése. (Erdőhát és a megyehatár között)
- A Kossuth tér különleges intézményi területként való kijelölése. (oktatás, egészségügy, igazgatás, sport)
- A vásártér területén az elektromos áram előállítását lehetővé tevő napelem-mező telepítéséhez és részben a temető bővítéséhez szükséges változtatások.
- Az erdőháti bekötő út és a 7-es főút találkozásánál lévő kisméretű ipari-gazdasági terület megnövelése.
- A „Zalai” gázvezeték által érintett belterületi ingatlanok egyedi szabályozása.
- A Rózsa utca Szőlőhegy felőli oldalának belterületbe vonása, pontos szabályozás mentén.
- A Petőfi utca – Vasvári P. utca sarkán lévő telek egyedi szabályozása.
- A műemlék óvoda telkének funkcionális leszabályozása – kulturális, közművelődési, közgyűjteményi funkció.
- Orgona utca – Bajcsy-Zsilinszky utca sarkán lévő „szegregált” lakókörnyezet szabályozása: temető parkoló, temető fejlesztési terület.

3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökség érték alapú, fenntartható fejlesztésére

3.1. Országosan védett műemlékek

Gyermekkert (10322)

Cím: Dózsa György út 13.

Hrsz.: 1070/1

Stílus: historizáló

Épült: 1900

A T alaprajzú, földszintes, kontyolt nyeregtetős épület a település központjában, saroktelken, előkert mögött, szabadon áll. K-i homlokzatához támpilléres, poligonális szentélyzáródású kápolna csatlakozik. Klinkertégla burkolatos homlokzatok, a főhomlokzat közepén konzolos, pártázattal díszített, oromfal, a vízszintes záradékú ablakok fölött csúcsíves záradékú vakolatkeretezés jellemzik. Az óvodát gr. Brunszvik Géza alapította 1883-ban, ekkor egy régi uradalmi épületben működött. A jelenlegi épületet özvegye, Siegl Szerafin építtette 1900-ban.

Fejlesztési javaslat:

Kulturális, turisztikai funkció elhelyezése.

Szent Anna r. k. templom (1718)

Cím: Emlékezés tere

Hrsz.: 1076

Stílus: barokk

Épült: 1776

A település központjában, a Brunszvik-kastély (trs.: 1719) parkjának szélén, szentélyével a kastély K-i szárnyépületébe ékelődően áll. Egyhajós, egyenes szentélyzáródású, homlokzati tornyos, nyeregtetős templom. A szentély két oldalán sekrestye, oratórium és kegyúri karzat. Főhomlokzatán volutás félromfalakkal megtámasztott, órapárkányos, összetett sisakkal fedett, a homlokzat síkjából kissé kiálló torony rizalitja, benne nyíló díszes, kőkeretes bejárati ajtó, karzatablak, fölött a Brunszvik család kőcímere, kétfelől fülkében Szent István és Szent László kőszobra, középen íves főpárkány. Oldalhomlokzatai tagolatlanok, egy-egy nagyméretű, kőkeretes ablakkal. A hajó, a szentély és az orgonakarzat csehsüveg boltozattal fedett, a karzat kosárvíval nyílik a hajó tere felé, kihasasodó, falazott mellvéddel. A sekrestye, oratórium, kegyúri karzat fiókos kolostorboltozattal fedettek, a sekrestye ajtószárnya és vasalatai barokk stílusúak. Falképek: a szentélyben, 1776 (Johann Ignac Cimbali), a hajóban: 1960 (Bicskei Karle János). Berendezés: főoltár, mellékoltárok, 1785–1786 – oltárképek, 1785–1786 (Felix Ivo Leicher) – domborművek és oltárszobrok, 1785–1786 (Anton Tabota). Korábbi, többször bővített barokk kápolna helyén építtette gr. Brunszvik Antal 1774–1776 között (építész: Jung József). 1888-ban a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium költségén tatarozták. Falképek restaurálása 1960-ban, eredeti alapján új kapu és ablakszerkezetek készítése 1986-ban, homlokzat helyreállítás és homlokzati szobrok, illetve címer restaurálása 1991-ben.

Nepomuki Szent János-szobor (1720)

Cím: Brunszvik út, Templomkert

Hrsz.: 1076

Stílus: barokk

Állítva: 1770 körül

A templom és a kastély által határolt területen, a Brunszvik család grófi címerével díszített, alul kihasasodó talapzaton álló, a szentet papi ornátusban, karján pálmalevelekre fektetett korpuzsos keresztet tartva ábrázoló szobor. Állíttatta a Brunszvik család 1770 körül. Eredetileg a Szent László-patak hídja mellett állt.

Brunszvik–Habsburg–Dreher-kastély és parkja (1719)

Cím: Brunszvik út 2.

Hrsz.: 174, 175, 176, 211, 274

Stílusa: historizáló

Épült: 1870 körül

A kastély a település központjában, nagy kiterjedésű park szögletében, szabadon álló, összetett alaprajzú és tömegű, részben alápincézett, emeletes főépületből, szárnyépületekből, földszintes és emeletes melléképületekből álló együttes. A főépület: egyemeletes, tagolt tömegű, hangsúlyos párkányokkal, magas attikára állított pártázattal és fiatornyokkal, változatos méretű és kialakítású ablakokkal. Közélpőn négyzetes alaprajzú, körülépített udvaros K-i szárnyépületének D-i homlokzatába ékelődik a barokk

templom szentélye (trsz.: 1718). Belső terében néhány eredeti részlet: öntöttvas oszlopokra állított öntöttvas korlátos fölépcső, faburkolatos mennyezetek, klasszicista kályha.

A kiskastély: a főépülettől D-re található, T alaprajzú, egyemeletes, a főépület architektúráját követő homlokzatkialakítással, öntöttvas-korlátos erkéllyel és lépcsőkorlattal. A földszintes melléképület ÉK-re az egykori istálló, átalakítva. A mai kastély helyén egy 1730-as években épült rezidenciális ház, fatornyos kápolna és néhány majorsági épület volt. A kastélyt ifj. gr. Brunszvik Antal építtette 1784–1785-ben (építész: Tallherr József). Klasszicista stílusban gr. Brunszvik Ferenc bővíteti 1822 körül, neogótikus átépítése 1875-ben kezdődött. A birtokot és a kastélyt 1893-ban József főherceg vásárolta meg, aki fiának, József Ágostnak szánta nászajándékba. 1896-ban az épületet és a parkot rendezték, javították. Ekkor bontották le a képtárépületet. A Dreher család 1896-ban vásárolta meg és 1945-ig tulajdonában maradt. Ebben az időben jelentős átalakítások folytak 1923–1927-ben (építész: Schulek János, kivitelező: Sorg Antal). A II. világháborúban erősen megrongálódott épületekbe a Földművelésügyi Minisztérium Agrobiológiai Intézete költözött 1949-ben, amely 1953-tól a MTA fennhatósága alá került. Helyreállítva 1971–1973 között és 1984-től.

A kastélyt övező angolkert kiépítését a kastéllyal szinte egy időben, 1785 körül kezdték meg, s ez 1800-ig tartott. Ebben az időben készül az Öregtó és a Malomtó a mesterséges szigettel és a vízimalommal. 1810-es években tájképi kertté bővítik (tervező: Heinrich Nebbien). A mesterséges szigeten: Beethoven-szobor, 1927 (Pásztor János).

Fejlesztési javaslat:

A kutatási épületek fejlesztése, valamint a turisztikai attrakciók bővítése.

Magtár (11163)

Cím: Kolozsvári u.

Hrsz.: 1218

Stílus: késő barokk

Épült: 1784

A település központjától távol, földutakkal szegélyezett, körben beépített kis dombon, szabadon álló, téglalap alaprajzú, háromszintes, nyeregtetős épület. Bejárati oldala tengelyében nyílik a tardosi kőből készült, évszámos zárókővel díszített, szegmensíves keretezésű, kétszárnyú ajtó. Két oldalán négy-négy fekvő téglalap alakú, szintén tardosi kővel keretezett ablak nyílik. Az ablakokat beeresztett rácsok védik. A homlokzatot kis kiülésű, kiugró falsávok tagolják. Az épület belseje öt szintre oszlik. A szintek két oszlopsoros alátámasztásúak, faszervezetesek. Az ablakok mély, felül ívesen képzett, rézsús fülkékben ülnek. Épült 1784-ben. Feltehetően a kastély uradalmához tartozott, annak magtára volt.

Fejlesztési javaslat:

Kereskedelmi – szolgáltató – vendéglátó funkció fejlesztése magántőke bevonásával.

Mária Immakulata-szobor (1717)

Cím: Szent László út

Hrsz.: 500

Stílus: barokk

Állítva: 18. század közepe

Az Ercsi felé vezető út bal oldalán, hasáb alakú magas talapzaton álló, festett kőszobor. A földgömbre tekeredő kígyón taposó Mária jobbában fém liliomszálat tart, feje körül csillagos dicsfény. Készült a 18. század közepén. 2006-ban restaurálták.

Lakóház (10323)

Cím: Szent László út 7.

Hrsz.: 473

Stílus: historizáló

Épült: 1910

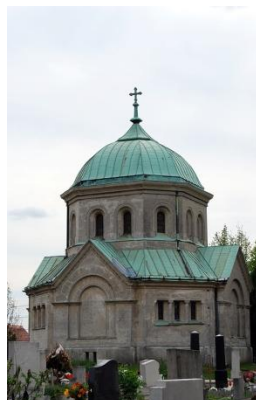

A település központjában, utcavonalon és Ny-i telekhatáron, szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, utcára merőleges gerincű, nyeregtetős lakóház. Utcai homlokzata kőburkolatos, oromfalas, három lapos pilaszterrel tagolt, a szélsők párkányfejezetesek, a középső sajátos, népies díszítésű, az oromfal három sarkában volutaszerű motívum, középen kökeretes, kör alakú padlásszellőző. Udvari homlokzata vakolt, tagolatlan, eresz alatti nyílásai szabálytalan elrendezésűek. Háromosztatú alaprajzi elrendezésű, síkmennyezetes helyiségek, több toldalék.

3.2. Helyi védelem

Martonvásár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a vonatkozó rendelet értelmében a városi temetőben lévő Brunszvik mauzóleumot (hrsz.: 1242, tulajdonosa: Martonvásár Város Önkormányzata), és a Dreher kriptát (hrsz.: 1241. nem rendelkezik önálló helyrajzi számmal, tulajdonosa: Martonvásár Város Önkormányzata) helyi védelem alá vonta.

3.2.1. Helyi védelem szempontjából megvizsgálandó további értékek

	<p><u>Megyei árvaház (Pápay Ágoston Iskola) főépülete</u> Cím: Bajcsy-Zsilinszky E. u. 32. Hrsz.: 1220/4</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület tömege, homlokzatai.</p>
	<p><u>Vasútállomás</u> Cím: Brunszvik út Hrsz.: 172/1</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület tömege, homlokzatai.</p>
	<p><u>Korábbi malomépület</u> Cím: Deák Ferenc u. 8. Hrsz.: 685</p> <p><u>Védendő érték</u> A háromszintes épület tömege, homlokzatai.</p>

	<p><u>Emlékművek</u> Cím: Emlékezés tere Hrsz.: 1074</p> <p><u>Védendő érték</u> Az Emlékezés terének emlékművei.</p>
	<p><u>Római katolikus parókia</u> Cím: Dózsa Gy. út 16. Hrsz.: 178</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület tömege, tornácos belső homlokzata. homlokzati struktúrája.</p>
	<p><u>Református parókia</u> Cím: Budai út 6. Hrsz.: 1061</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület tömege, főhomlokzata</p>
	<p><u>Lakóház</u> Cím: Budai út 3. Hrsz.: 674</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület tömege, főhomlokzata, a régi iskola felé néző homlokzata.</p>
	<p><u>Étterem</u> Cím: Fehérvári út 1. Hrsz.: 189/1</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület tömege, boltozatos terme, a teremben található emléktábla, kapubejáró.</p>

	<p><u>Posta</u> Cím: Szent László út 1. Hrsz.: 470</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület tömege, homlokzati struktúrája.</p>
	<p><u>Lakóház</u> Cím: Szent László út 19. Hrsz.: 480</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület tömege, főhomlokzata, tornáca.</p>
	<p><u>Lakóház</u> Cím: Szent László út 8. Hrsz.: 670</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület kőburkolatos főhomlokzata.</p>
	<p><u>Lakóház</u> Cím: Szent László út 14. Hrsz.: 669</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület utcai traktusa, főhomlokzata.</p>
	<p><u>Lakóház</u> Cím: Szent László út 16. Hrsz.: 668</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület utcai traktusa, főhomlokzata.</p>

	<p><u>Lakóház</u> Cím: Szent László út 31. Hrsz.: 488</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület utcai traktusa, főhomlokzata.</p>
	<p><u>Lakóház</u> Cím: Szent László út 33. Hrsz.: 489</p> <p><u>Védendő érték</u> Az épület utcai traktusa, főhomlokzata.</p>

VIII. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

1.1. Eszközrendszer

- Források bővítése – helyi adórendszer felülvizsgálata
- Önkormányzati pályázati szabályzat megalkotása
- A Dreher Jenő Városfejlesztési Program további elemeinek elfogadása:
 - Gazdasági Program és Akciótervek
 - Integrált Városfejlesztési Stratégia (nem kötelező)
- Kapcsolódó koncepciók, stratégiák, tervek, programok elfogadása:
 - Ingatlan-, lakás- és helyiséggazdálkodási koncepció
 - Parkolási koncepció
 - Esélyegyenlőségi terv
 - Sportkoncepció
 - Hulladékgazdálkodási terv
 - Környezetvédelmi program
 - Közterületi arculati stratégia
 - ...
- Brunszvik-Beethoven Stratégia elfogadása
 - kulturális, turisztikai, kommunikációs és civil együttműködési elképzelések
 - mellékleteként kell elfogadni a város arculati kézikönyvét (kommunikációs arculat), továbbá az alkalmazandó marketing termékek jegyzékét, megjelenését.
 - ki kell térni a városfejlesztési elképzelések kommunikációjának módjára, eszközeire.

1.2. Intézményrendszer

- A Polgármesteri Hivatalon belül megfelelő szakemberek foglalkoztatása
- A Képviselő Testület tagjai közül városfejlesztési tanácsnok megválasztása
- A városfejlesztéssel foglalkozó önkormányzati bizottság monitoring tevékenysége
- A martonvásári lakosok közül a terület iránt érdeklődő szakemberek megtalálása és bevonása a folyamatokba

2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

- A rendezési eszközök módosítása és felülvizsgálata alkalmával a Településfejlesztési Koncepciót minden esetben felül kell vizsgálni, meg kell állapítani, hogy a változtatás érinti-e a koncepció tartalmát, amennyiben igen, az esetleges változásokat át kell rajta vezetni.
- Amennyiben a rendezési eszközök módosítására, felülvizsgálatára ritkábban kerül sor, mint 3 év, akkor a településfejlesztési koncepciónak a felülvizsgálatát, aktualizálását el kell végezni.

IX. IRODALOMJEGYZÉK

- szerk. Dövényi Zoltán (2010): Magyarország kistájainak katasztere, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest
- Hornyák Mária (2005): Brunszvik Teréz és kortársai Martonvásárról
- Hornyák Mária (2000): Martonvásár, Száz magyar falu közhasznú Kft
- KSH Adattár (Területi Információs Rendszer/Települési adatgyűjtő, <http://teir.vati.hu>)
- Lencsés Ferenc (1965): Martonvásár története, István Király Múzeum közleményei, Székesfehérvár
- Martonvásár Város hatályos rendezési eszközei

X. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: **Településrészek lehatárolása, tulajdonságok, funkciók, jellegzetességek megállapítása**
2. számú melléklet: **Problématérkép/ Értéktérkép**
3. számú melléklet: **Martonvásár Város Rendezési Eszközeiben javasolt változások**
4. számú melléklet: **Martonvásár Város egységes szerkezetű, hatályos Településszerkezeti Terve**
5. számú melléklet: **Martonvásár Város egységes szerkezetű, hatályos Szabályozási Terve, tervlapjai**